

ЕДУАРД УСПЕНСКИ ГАРАНЦИОННИТЕ ЧОВЕЧЕТА

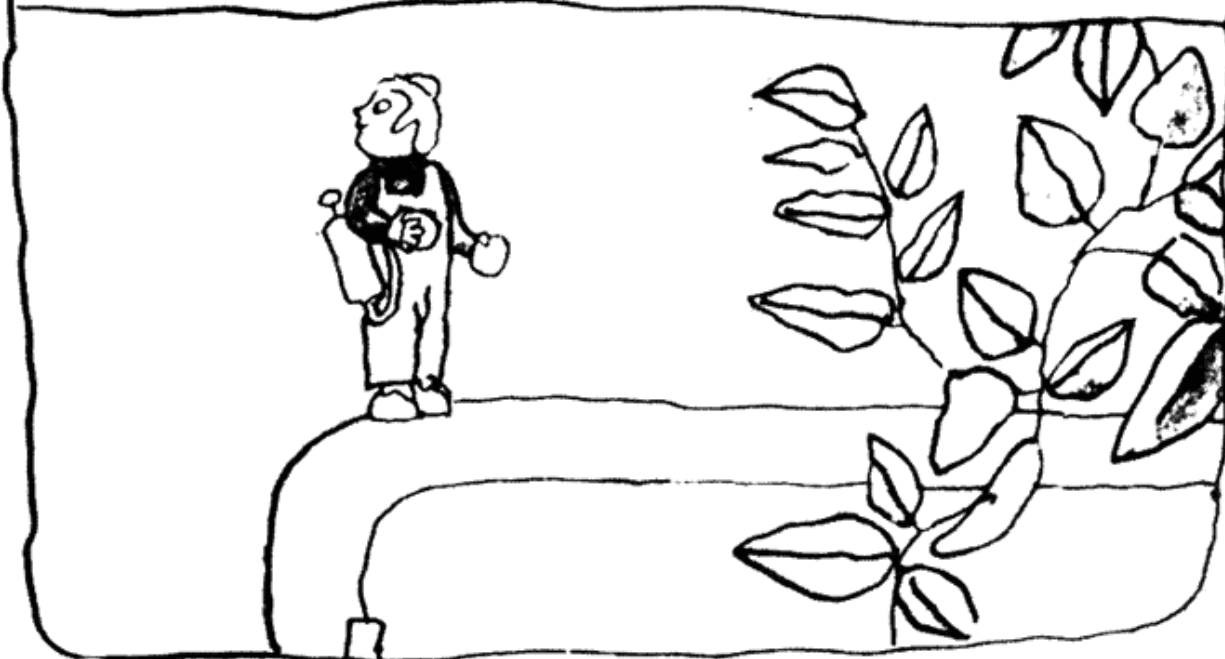
Превод от руски: Мая Халачева, 1983

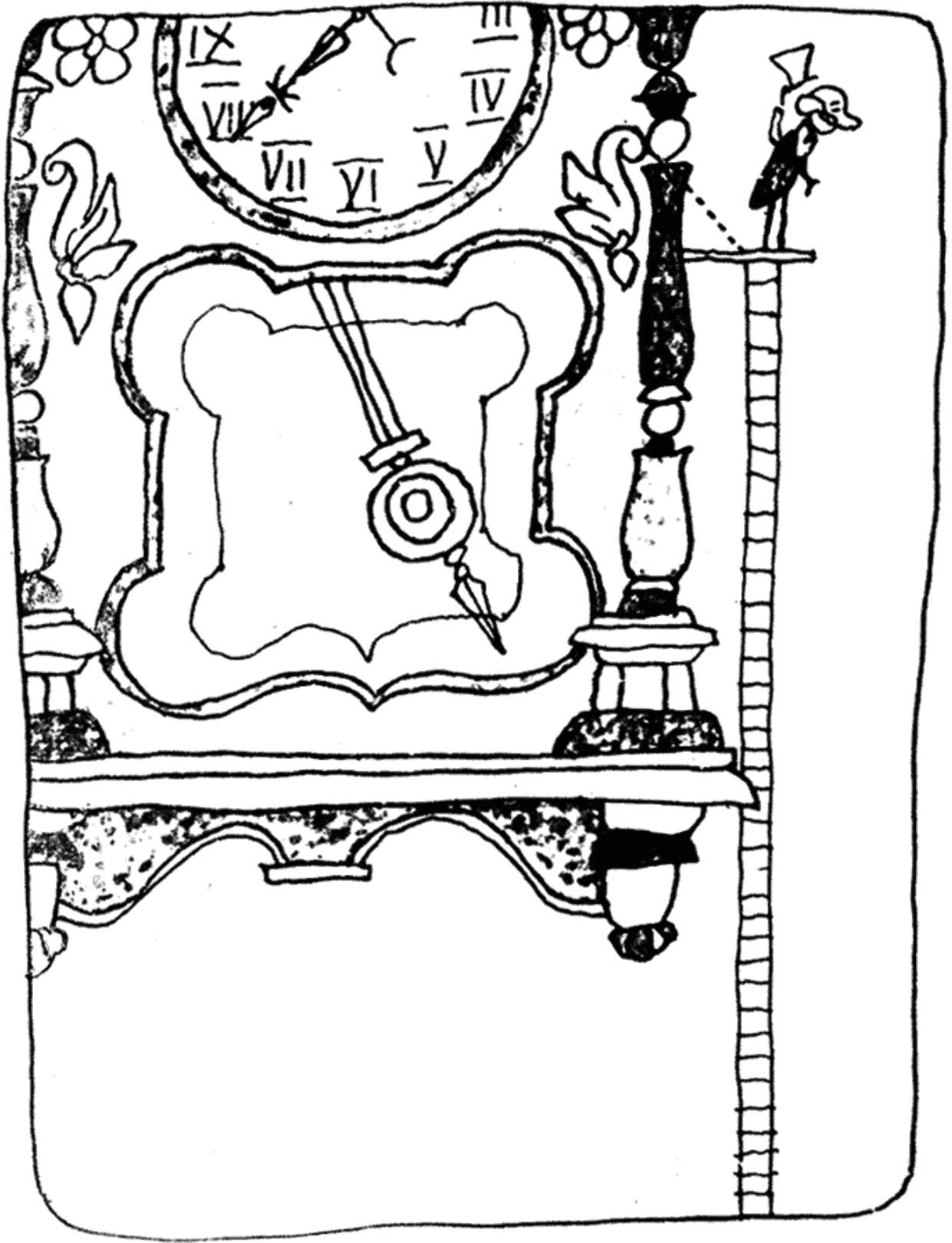
chitanka.info

ГАРАНЦИОННИТЕ ЧОВЕЧЕТА

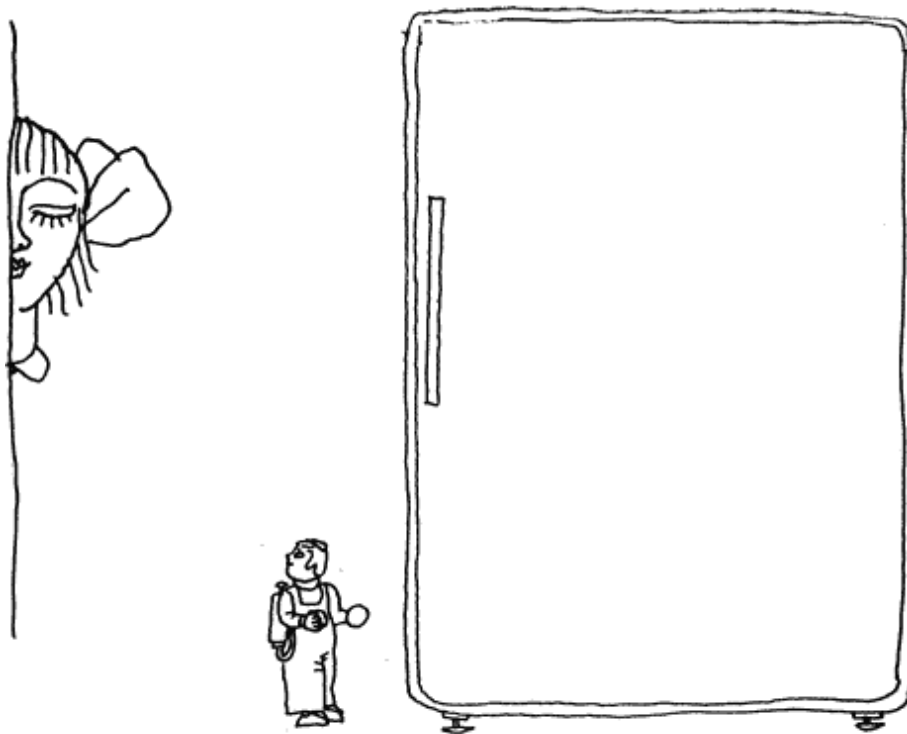
(ПРИКАЗНА ПОВЕСТ)

ПЪРВА ГЛАВА

ПРИСТИГАНЕТО НА ХЛАДИЛИН

В един ясен слънчев ден в апартамента докараха хладилник. Деловите и сърдити носачи го внесоха в кухнята и веднага излязоха заедно със стопанката. И наоколо стана съвсем тихо. Изведнъж през дупката на облицовъчната решетка от хладилника се измъкна на пода едно малко човече със странен вид. На гърба му висеше газова бутилка като на водолаз, а на ръцете и на краката му имаше големи гумени вакуумчета за катерене. Човечето се отдалечи, огледа хладилника и изведнъж като муха запълзя нагоре — натам, където се виждаше къдрава прясна драскотина. Приблужи се до нея, включи пулверизатора и след секунда черната ивица се стопи на снежнобелия фон на новия хладилник. Разтвори се под облака от бяла боя.

А на стената в кухнята висеше огромен старинен часовник. С кулички, с дебели кристални стъкла и с грамадно жълто махало. Над циферблата имаше прозорче за кукувичка.

В страничната стена на часовника се отвори една вратичка и надолу се спусна въжена стълбичка. Тя стигаше до самия под. Човечето от хладилника се обърна и погледна нагоре. Там видя друго малко човече — очевидно стопанинът на часовника.

Той беше стар майстор, целият побелял, с черен редингот и златни очила.

— Здравейте — каза старчето. — Като свършите, бъдете така добър, качете се при мене. Чаят току-що закипя. След пътуването...

— Много благодаря — отговори новодошлият. — След пет минути съм при вас.

Той слезе долу. Пъхна инструментите под хладилника и тръгна по въжената стълба на гости. Стопанинът на часовника го посрещна на входа.

— Иван Иванович Буре — представи се той и се поклони.

— Хладилин — отговори гостът.

— Заповядайте.

Те тръгнаха нагоре по стръмна вита стълбичка. Хладилин любопитно се озърташе наоколо. Виждаше се как зад перилата работи часовниковият механизъм.

Въртяха се, поклащаха се и бръмчаха блестящите зъбчати колелца, от една на друга страна се люлееше котвата на махалото.

Стълбичката ги изведе до голяма площадка-стая. На средата имаше маса със самовар. До едната стена имаше легло с планина от възглавници, а от другата — тезгях с блестящи бели инструменти и най-различни месингови приспособления. В стаята беше много чисто и някак много обмислено.

И изобцо, тя по-скоро напомняше старинна къща-музей на някакъв известен учен, отколкото жилище.

До масата беше изрязан прозорец. На широкия перваз дремеше грамадна кукувица с изпъкнали очи и отворена човка. Тя беше червена с жълти крила.

Това беше всичко.

А отдолу, под пода, тиктакаше и въздишаше часовниковият механизъм.

— Задълго ли идвате при нас? — попита часовникарят, като наливаше чая в чашите.

— За два месеца.

— Защо? — учуди се Иван Иванович. — Толкова ли е кратък гаранционният срок?

— Не. Гаранцията е обикновена — две години. Просто моят хладилник е взет под наем. За вилата. А вие задълго ли сте тук?

— Боя се, че за цял живот.

— За цял живот?! Такава гаранция ли има този часовник? — смая се гостът.

— Гаранцията е обикновена. Просто заводът, където правеха тези часовници, отдавна не съществува. И няма къде да отида. Та си живея тук вече почти шестдесет години. И часовничето, смея да отбележа, е като ново. С точност до секунда.

Той извади от джоба си малък часовник и го погледна.

Като се надвеси от прозорчето, свери своя часовник със стрелките на големия циферблат. И едните, и другите показваха точно единадесет.

— Машка — каза Иван Иванович на кукувичката, — време е!

— Не е време — изведнъж отговори тя.

— Аз казвам, че е време!

— Аз пък казвам, че не е време!

— Какво ти става? — строго попита Иван Иванович. — Защо не кукаш?

— А за кого да кукам? В къщи няма никого.

— Какво от това? Ти кукаш не за някого, а защото така трябва. Кукай, ти казвам!

— Ку-ку, ку-ку, ку-ку — бързо и сърдито забърбори кукувичката, сякаш имитираше някого.

Така изкука единадесет пъти, едва-едва подала нос през прозорчето — само да я оставят на мира.

След това отново се настани удобно на перваза и се замисли.

— И денем ку-ку, и нощем ку-ку! И на всеки час ку-ку, и на всеки половин час ку-ку! А сънят ми отива на ку-ку! — измърмори през сън тя.

— Кой още живее тук? — попита Хладилин след кукувичия бунт. — Има ли наши?

— Има, има — отговори Буре. — Сега ще ви покажа.

Те се качиха още по-нагоре по същата вътрешна стълба и се озоваха на един балкон.

— В кухнята съм само аз — каза часовникарят. — Имаше и едно шевно човече в машина. Но то вече си отиде. Свърши му гаранционният срок. А в онази стая има още двама наши. Един в прахосмукачката, друг в радиото. Ще ви запозная с тях. Само че знаете ли какво — той погледна часовника си, — сега ще си дойде дъщерята

на стопаните, след две минути. Решавайте какво ще правите: у вас ли ще си отидете, или ще останете при мене.

— Ще си ходя, ще си ходя! — побърза да отговори Хладилин. — Имам много работа, пък и нещата ми не са прибрани.

— Тогава побързайте, господине. Детенцето е много пъргаво, може и по-рано да се прибере.

Хладилното човече бързо слезе долу и се прибра. А Иван Иванович вдигна въжената стълбичка нагоре. И точно навреме — някой вече силно дрънчеше с ключове пред входната врата.

ВТОРА ГЛАВА

ГЛАС ОТ ПРАХОСМУКАЧКАТА

Беше нощ и всички хора в апартамента спяха. Спяха и татко, и мама, и тяхното момиченце Таня.

Но ето че се отвори прозорчето на часовника и кукувичката Машка старателно изкука полунощ. В същия миг в хладилника, в часовника и в радиоапарата се отвориха вратичките и заслизаха гаранционните човечета. Те държаха в ръце фенерчета.

А наоколо цареше пълно безредие! Имаше куфари, кошници, търкаляха се навързани на гроздове тенджери и чайници. Стопаните се готвеха да се местят на вилата. Човечетата се срещнаха на средата на кухнята и се поздравиха.

— Това е новият ни съквартирант — каза Иван Иванович. — Казва се Хладилин.

— Новините на Деня — представи се човечето от радиото, — задълго ли идвате при нас?

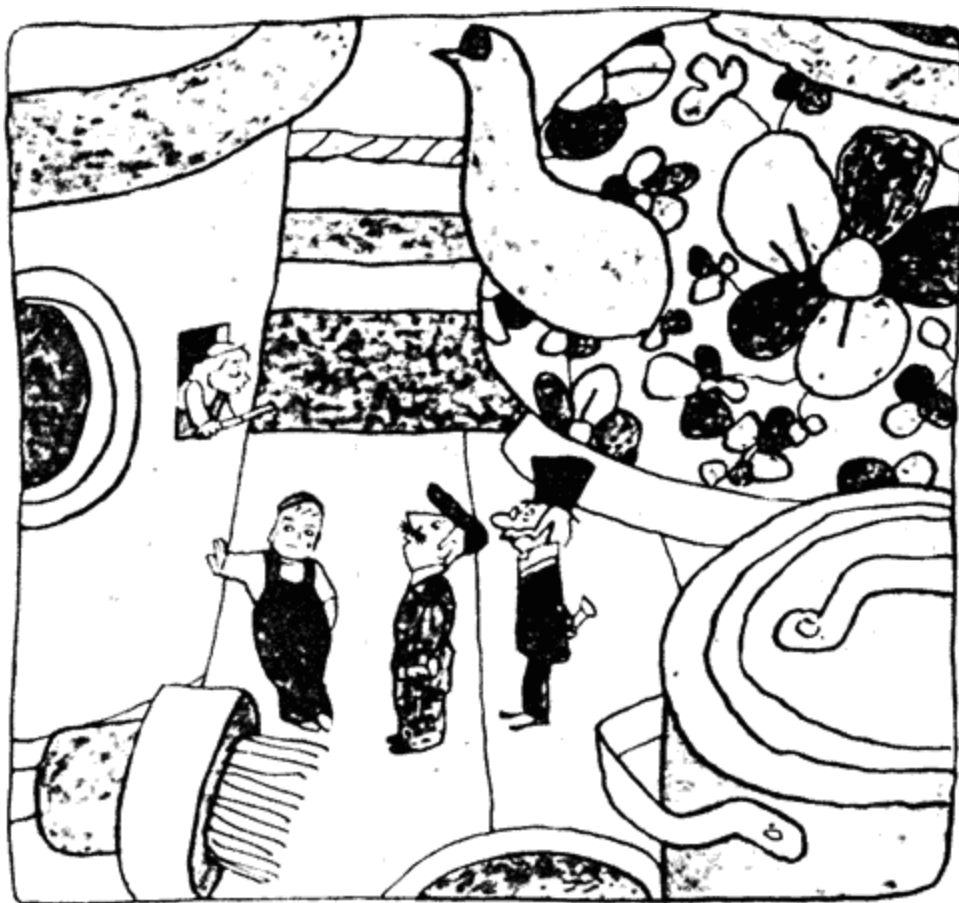
— За два месеца — отговори Хладилин. — Моят хладилник е взет под наем. За вилата.

— А къде е Прахосмукачев? — попита Иван Иванович.

— Както обикновено спи — каза Новините на Деня. — Елате да го събудим.

И човечетата тръгнаха към голямата стая, където в ъгъла до гардероба стоеше прахосмукачка „Уралец“.

Новините на Деня тихичко почука по прахосмукачката.

— Прахосмукачев, ставай! — зашепна той, за да не събуди хората, които спяха в стаята.

— Не, не мога — отговори глас от прахосмукачката. — Аз спя.

— Колко жалко, че спиш, иначе щяхме да ти съобщим интересни новини.

— Съобщете ми ги — каза Прахосмукачев. — Аз новините и на сън ги разбирам.

— Страх ни е, че ще те събудим — обясни Новините на Деня. — Ако не спеше, щеше да е друго нещо.

И тогава в горната част на прахосмукачката се отвори един люк като на танк и се показа сънената, но любопитна физиономийка на гаранционното момченце.

— Какво има?

— Запознай се. Новият майстор.

Хладилин и момченцето си стиснаха ръцете.

— Искам да организирам малък празник — каза Хладилин.

И всички се усмихнаха.

— Но нека да не се събираме у нас. Защото ми е омръзнало в къщи.

— А пък на нас в нашите къщи ни е омръзнало — огорчиха се другите човечета.

— Хайде да отидем в шевната машина — предложи Буре. — Там и стаята е голяма, и килими има колкото искаш.

— Не — възрази Хладилин, — по-добре да отидем сред природата.

Отначало не го разбраха.

— Как така сред природата? — попита радиомайсторът.

— Така. У вас има ли цветя?

— Ура! — изкрещя Прахосмукачев. — Всичко разбрах. Хайде сред природата — кухнята!

Човечетата отидоха в кухнята, промъквайки се между тенджери и чайници. Хладилин изнесе кошницата с храната и по клоните на телефончето всички се качиха на перваза. Новият майстор наля чай от термоса и каза:

— Много се радвам, че попаднах в такава приятна компания. И се радвам, че тук сте трима.

— Аз скоро ще си отида — каза Новините на Деня. — След три месеца. Ще долети хеликоптерчето и ще ме откара в завода, а там ме чака нов радиоапарат или телевизор...

— И аз скоро ще си замина — каза Прахосмукачев. — Имам изпити. Нали съм ученик. Аз не съм от завода. От ремонтната работилница съм. Нашият гаранционен срок е кратък — само половин година.

— Така че аз оставам сам... — тъжно промълви Буре. — Пак сам. Мене няма да ме вземе хеликоптерче.

— Точно това ме тревожи — каза Хладилин. — Тъжно е да останеш сам. И може би за цял живот.

— Той си има Машка — каза Новините на Деня.

— Машка е друго нещо — възрази Хладилин. — Приятели трябва.

А Иван Иванович, като заговориха за Машка, си погледна часовника. Беше точно един.

— Ето, виждате ли, не кука. Съвсем се е разхайтила!... Машка! — извика той. — Ти какво, спиш ли?

Машка се показа от часовника и дълго се мъчи да проумее какво искат от нея. След това сърдито изкука един път и бързо се пхна обратно. А Хладилин продължи:

— Аз предлагам на Иван Иванович да дойде с мене на вилата. Нека поне си почине и се запаси със сили преди самотата.

— Не може! — каза Новините на Деня. — Гаранционният човек не може да напуска мястото си до завършването на гаранционния срок.

— А ако срокът отдавна е свършил?

— Какво от това? Ами часовникът? Ако започне да върви неточно?

— Той може и изобщо да не върви. Нали в градското жилище няма да има никого. В краен случай Машка ще го наглежда.

— И прахосмукачката не е нужна в града! — извика момченцето Прахосмукачев. — И аз искам да дойда на вилата!

— Ти пък защо? — попита радиомайсторът. — Нали гаранционният ти срок не е свършил? Още дълго има да си стоиш тук.

— Аз съм ученик — възрази момчето. — И един път в годината ми се полага ваканция. Нека и аз да дойда с вас, чичо Хладилин!

— Ъхъ! — каза Хладилин. — Решаващият глас от прахосмукачката е за нас. Ами да, разбира се, ела и ти.

— Никак не ми харесва всичко това — каза Новините на Деня. — Непременно ще се обадя в Управлението на гаранционните

човечета. Те какво ще кажат...

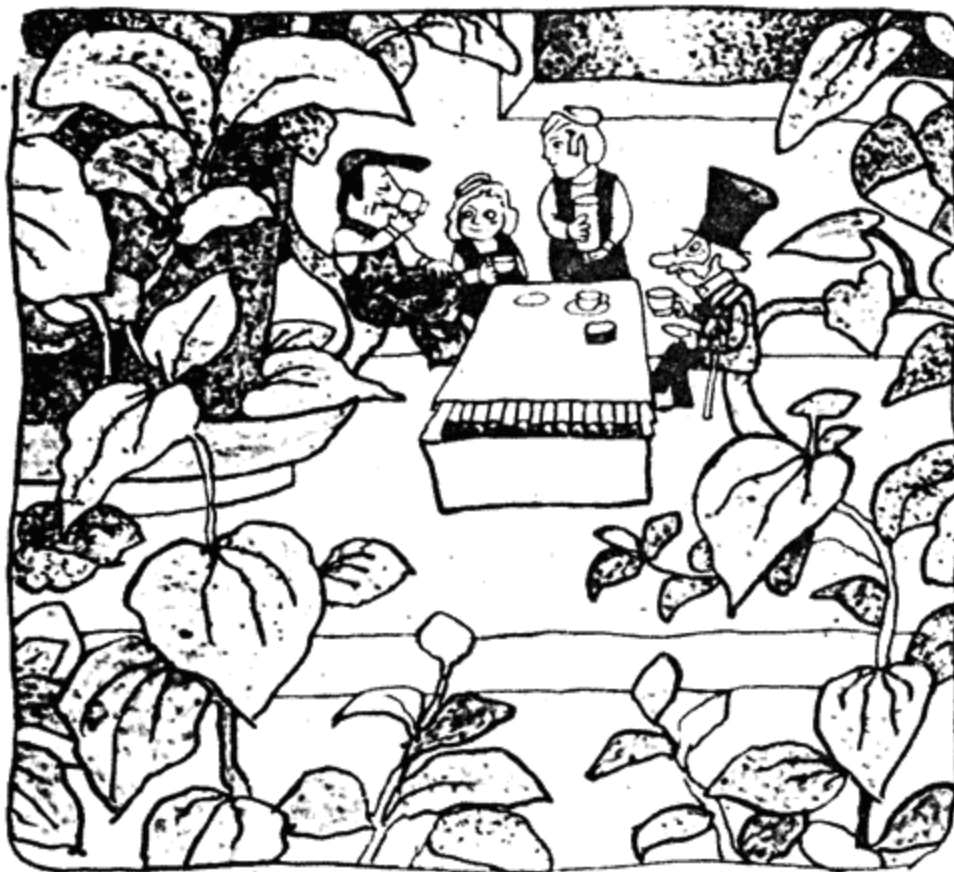
— Нищо няма да кажат. Там хората не са глупави. Е, Иван Иванович, тръгваме ли?

— Аз бих дошъл — каза Буре, — само че трябва да взема и Машка. Тя без мене не може.

— Ще вземем и Машка. По-весело ще ни бъде. Само да не започне да кука. Ще стане хладилник с кукувичка.

— Няма — успокой го Буре. — Тя своите „ку-ку“ си ги пази като левчета. С ченгел не можеш и ги измъкна.

— Значи, разбрахме се — каза новият майстор. — Събирайте си нещата и се прехвърляйте при мене в хладилника. Утре ще го открат на вилата.

Те пийнаха още чай и хапнаха пасти. Хладилин им разказа последните новини. Каза им, че на полетата на големите вестници скоро ще започне да се печата вестник за гаранционните човечета. Той

ще се набира с особен, незабележим за човешкото око шрифт и ще се нарича „За гаранционна гаранция“. И че там ще има не само обяви и новини, но и разкази, и стихове. И че управлението скоро ще изпрати на всички гаранционни майстори специални фенерчета за четене на незабележимия шрифт.

След това човечетата се разотидоха по домовете си, за да си приготвят багажа. И веднага луната се скри зад облаците.

ТРЕТА ГЛАВА ПРЕНАСЯНЕТО

На сутринта натовариха хладилника заедно с другите неща на един камион. И ето, вече цял час весело се движат по пътя.

Иван Иванович с Машка на ръце и Прахосмукачев седяха в стаята на хладилния майстор. А самият Хладилин бърникаше нещо във вътрешностите на агрегата. Пешо човъркаше, завинтваше и отбелязваше с кръстчета местата, които се бяха поповредили при превозването.

Камионът спря и изглеждаше, че е задълго, защото шофьорът изключи мотора. И веднага на вратичката на стаята някой почука. Това не беше Хладилин, а съвсем друг майстор. С черен комбинезон и целият омазан. На рамото му висеше чанта с инструменти.

— Здравсти — каза той. — Раздруса ли ви?

— Друсам! И още как! — отговори Прахосмукачев. — До тавана подскачаме.

— Ресорите ми са мекички. Като се върна в гаража, ще ги регулирам. Хайде да се запознаем. Аз съм Карданов.

— А как ви е името? — попита Буре.

— Никак. При нас в автогаранцията на всички ни викат по презиме: Карданов, Ресоров, Светофаров.

Прахосмукачев и часовникарят се представиха на човечето.

— Пристигнахме ли вече? — попита момченцето.

— Не. Спрели сме на прелеза — отговори автомайсторът. — Вие за Дорохово ли пътувате?

— За Дорохово.

— Значи, след един час сме там. Красиво е. Ходил съм в Дорохово.

Моторът отново забоботи.

— Отивам да работя — каза Карданов. — Горещо е. Водата може да закипи. Чао.

Камионът тръгна. И точно след един час, както беше обещал Карданов, пристигнаха.

ЧЕТВЪРТА ГЛАВА ПАРЛАМЕНТЪОРИ

През нощта, точно в дванайсет, гаранционните човечета слязоха на пода, извадиха фенерчетата си и започнаха огледа.

Вилата не беше голяма — две стаи и тераса, която едновременно служеше и за кухня. В кухнята имаше газова печка с бутилки, но в нея не живееше никой от гаранционните — сигурно срокът беше изтекъл. В едната стая спяха татко и мама, а в другата — дъщеричката им.

И изведнъж Хладилин видя на масата радиоапарат.

— Охо-хо! — възкликна той. — Май че и началникът ни е пристигнал. Значи ще бъде по-весело!

И наистина, от радиоапарата се измъкна сърдит и разстроен Новините на Деня. След превозването апаратът му нещо не беше наред. Стопаните бяха монтирали антената неправилно и съвсем

забравиха да настройт звука. Поради това апаратът пъркаше и хъркаше, и говореше така:

— Предаваме ви, пър-хър, старинни валсове.

И огромен хор пееше:

Плавно, пър-хър, носи есен вятърът,

пър-хър, във своята песен.

Пър-пър-пър-пър-пър-пър...

Наложи се радиомайсторът да поправя всичко това, навсякъде да се пъха и даже на два пъти го хвана ток. Най-после радиото заговори нормално, а радиомайсторът, обратно, започна да хърка и да подсвирква.

— Е, как е? Какви са новините? — попита Хладилин.

— Новините ли? Обикновени. По полетата на хър-фюю-ната започнаха хър-сенните работи. Бър-Бър. На южното хър-брежие на Крим хър-рортният сезон е в пълен разгар. Хър-зидентът на хър-ландия посети бър-бъро-строителиния завод.

— Не те питам за това — каза Хладилин. — Добре ли пътува?

— Нормално.

— А на мен ми се развали четката на електромотора.

— Как така? Къде гледа?

— Аз нямам никаква вина. При превозване електромоторът трябва да бъде завинтен към пода. За да не се клати. А стопаните не го направиха.

— А ти защо не го направи?

— Защото всяка негова гайка е по-голяма от мене. Не да я завинтя, да я помръдна не мога. Затова и четката се счупи — камионът много друсаше. Ти нямаш ли резервна?

— Не. Освен ако вземем от грамофона.

— Моля ти се, вземи я. Иначе утре ще включат хладилника, а той няма да работи. И с мене е свършено.

— А вдругиден ще включат грамофона и тогава с мене е свършено.

— Разбираш ли — каза Хладилин. — Извън града хладилникът е по-важен от танците. А освен това никак не ми се иска да се сърдят на

заемната къща. Тя не е виновна за това.

— А кога ще ми я върнеш? — попита Новините на Деня.

— Скоро. Само да се свържа с управлението. След два дена ще ми я доставят.

— Добре, разбрахме се, макар че всичко това хич не ми харесва. Хайде първо да разгледаме вилата. После ще сменим четката.

Всичко щеше да бъде добре, но за беля момиченцето Таня не беше съвсем заспало. И все заради това толкова интересно пренасяне. Едната ѝ половинка вече беше почти заспала и шепнеше: „Спи, опи, Танюша. Вече е късно“. А втората все не искаше да заспи и казваше: „Не спи! Не спи, Татяна! Тук има някакви човечета с фенерчета. Трябва да ги хванеш“.

Тези две половинки винаги враждуваха помежду си. Едната уговаряше Таня да бъде послушна момиченце, да не капризничи, да си прибира играчките, навреме да си ляга. А втората — обратно: да се покатери на гардероба, да удари някого с лопатката, да си отреже плитките с ножицата.

Когато побеждаваше първата половинка, наричаха момиченцето Танечка, Танюшка, Танюшечка. А когато побеждаваше втората — само Татяна. А ние ще наричаме тези половинки Юшечка и Яна. Сякаш в Таня живеят две момиченца.

Та така, Юшечка най-после заспа, а Яна дълго още кокори очи. По-точно едното око. Ох, колко интересни бяха тези човечета! Жалко, че скоро излязоха от стаята и отидоха на терасата-кухня.

— Чувате ли? — попита Хладилин. Отвън се чуваше свирене и щракане.

— Какво е това? — попита Прахосмукачев. — Милиция ли?

Хладилин се засмя:

— Това са славеи. Те винаги пеят извън града.

— Хубаво пеят. Да не им се наслушаш! — рече Буре. — Да можех да ги взема в часовника вместо Машка.

— Нищо — успокой го Хладилин, — тя ще чуе тук истинска кукувица и също ще започне да кука добре.

— Кой пее? — попита Новините на Деня.

— „Пили-пили“ ли? — уточни Хладилин. — Това е щурец.

— Не-е, не „пили-пили“, а „цър-цър-цър“.

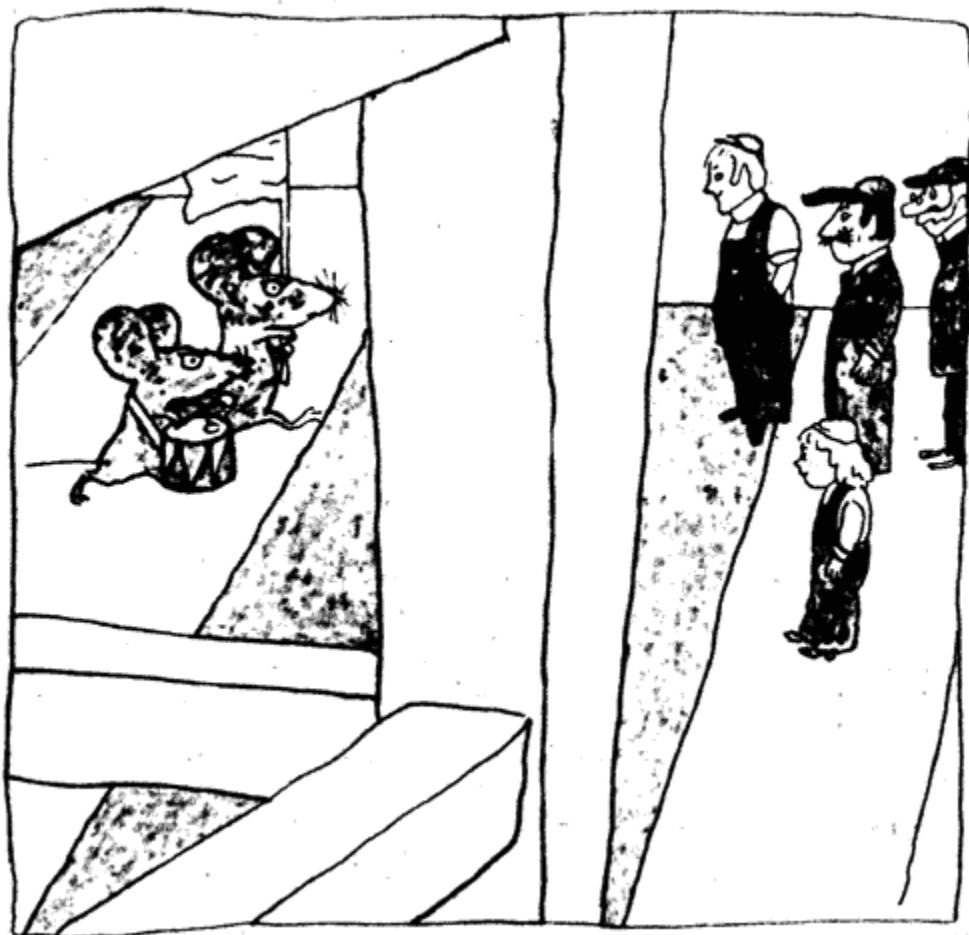
— Май че мишки църкат.

И наистина — в ъгъла се чу писукане, някакво раздвижване и от дупката на пода изскочиха две сиви мишлета. Те делово се отърсиха, извадиха от дупката бяло знаменце и барабан, наредиха се в редица и тръгнаха. Под барабанните удари приближиха до човечетата и спряха.

— Здравсти! — каза това, което беше по-високо и държеше знамението. — Вие ли сте гаранционните?

— Ние сме — отговори Хладилин.

— Дошли сме да ви обявим война! — И по-малкото и по-дебело мишле важно заби барабана.

— Защо? — попита Хладилин.

— Ние винаги воюваме с гаранционните! Тази къща е наша — отговори високото мишле. — Тук ние сме най-важните!

— Ами вие пак си бъдете. Но защо трябва да воюваме?

— Нямаме представа. Такъв е обичаят от векове. А нашият войник не мисли: при нас, мишките, войникът изпълнява вековните обичаи. Такъв е нашият сив герой.

А малкото все удряше барабана.

— Слушай — изведнъж каза Хладилин на високото, — искаш ли сирене?

То се изпъна като струнка:

— Да живее негово величество кралят и още как!

И никак не можеше да се разбере какво и още как: кралят ли, или сиренето.

— Да вървим — каза Хладилин и поведе „сивия герой“ към къщи.

Останалите човечета обкръжиха малкото мишле. Край него се търкаляше бялото знаменце на преговорите.

— А вие къде живеете?

— А много ли сте?

— Три, четири, пет, седемнадесет, двадесет, единадесет! Толкоз!
— каза то.

— А ти можеш ли поне да броиш? — попита Новините на Деня.

— Как иначе! Едно, две, три, четири, двадесет и едно, петнадесет, триста! И още.

— Блестящо! — разсмя се радиомайсторът.

— А вие зли ли сте? — попита Прахосмукачев.

— Ние ли? — отвърна с въпрос мишлето и започна да се оглежда. Личеше си, че се чувства неудобно и му се ще да се прибере в къщи. — Ние сме такива... какви... като един... всички. Ето! За всички!... Напред!

Върна се Хладилин с високото мишле. Изглеждаше, че добре се бяха сприятелили. „Сивият герой“ носеше под мишница парче сирене, а в свободната си лапа — кръгче салам. Затова нямаше как да вземе бялото знаме на преговорите.

Тогавя пхна парчето салам в устата на помощника си и строго му заповяда:

— Да не си посмял да отхапеш! Да се достави жив!

Сега лапата му се освободи и то вдигна знаменцето.

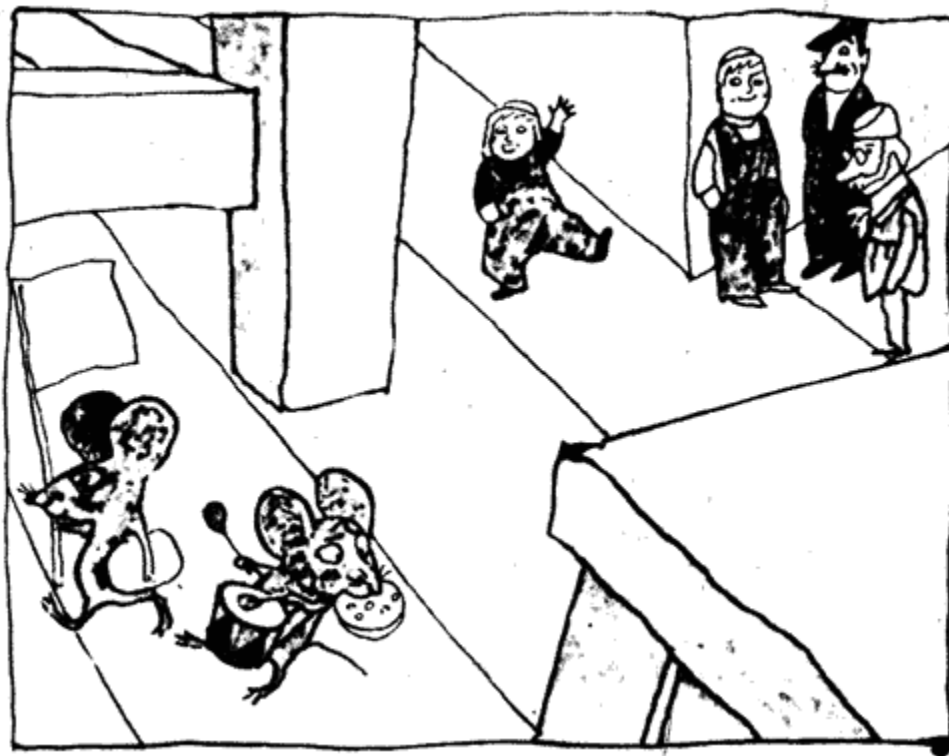
— А вие много ли сте, началник? — попита Хладилин.

— Ние сме точно двадесет и девет. И името ни е легион!

— А как се казвате? — попита Буре. — Вие и вие.

— Мишкин и Подмишкин. Лейтенанти от кавалерията!

И под звуците на барабана мишлетата се оттеглиха. При което малкото все се обръщаше наляво, накъдето го теглеше парчето салам. Сигурно му беше много трудно да държи салама, без да си отхапе.

— Даже кавалерия си имат — тъжно каза Буре.

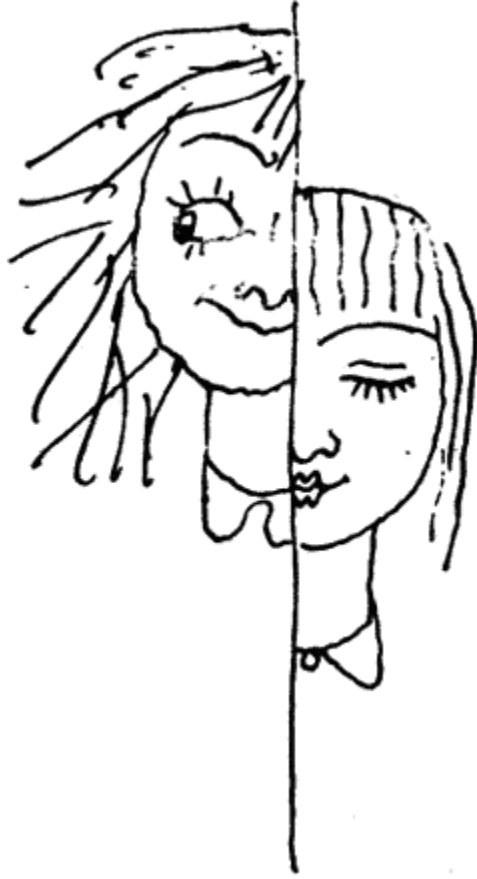
— Глупости! — възрази Хладилин. — Докато имаме салам и сирене, няма защо да се боим от никакво сражение. Е, Иван Иванович, харесва ли ти на вилата?

— Не зная — отвърна Буре. — Необичайно е някак, като в чужбина.

— А вие били ли сте в чужбина? — попита Новините на Деня.

— Не, не съм бил — каза Буре. — Затова е необичайно.

— Е, добре, поразходихме се, стига толкова — каза Хладилин. — Да вървим да сменяме четката.

ПЕТА ГЛАВА ЯНА И ЮШЕЧКА

На сутринта, щом момиченцето Таня се събуди, изтича при майка си.

— Мамо, у нас в къщи живее някой. През нощта видях.

— Кой? — попита мама.

— Малки човечета. Снощи се разхождаха с фенерчета.

— Сънувала си.

— Не, не съм сънувала — каза упоритата половинка Яна. — Защото едното ми око вече спеше, а другото не. И всичко виждаше. Съвсем истински човечета.

— Скоро е рожденият ти ден — каза майка ѝ. — След три дни. Ще ти подаря войничета. Ще си имаш човечета.

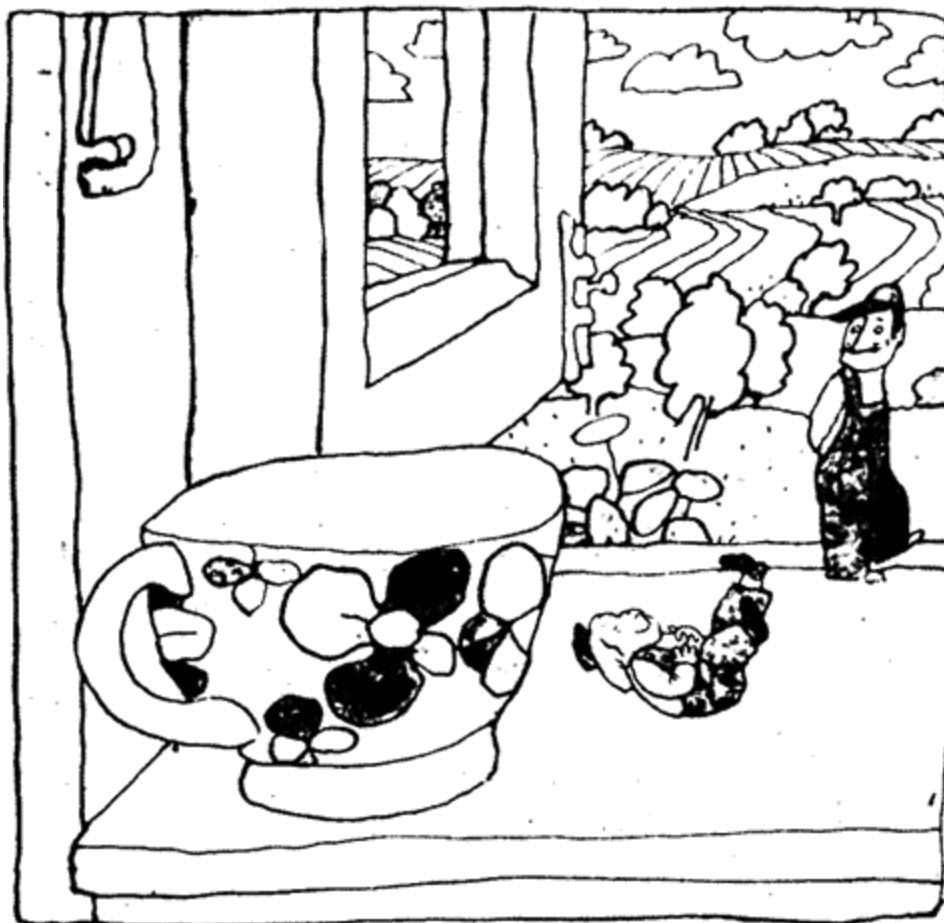
— Човечетата са живи, а войничетата не са. Аз искам да намеря човечетата.

— Добре — съгласи се мама. — Довечера им сложи бонбон. Ако го изядат, значи ги има. А ако не, значи е било сън.

„Сигурно е било сън“ — помисли си послушната половинка Юшечка.

„За тебе може да е сън, а за мене — ни най-малко!“ — възрази ѝ лошата половинка Яна.

Когато стопаните отидоха да се къпят, Хладилин, Буре и момченцето се измъкнаха от хладилника и се качиха на прозореца да гледат природата.

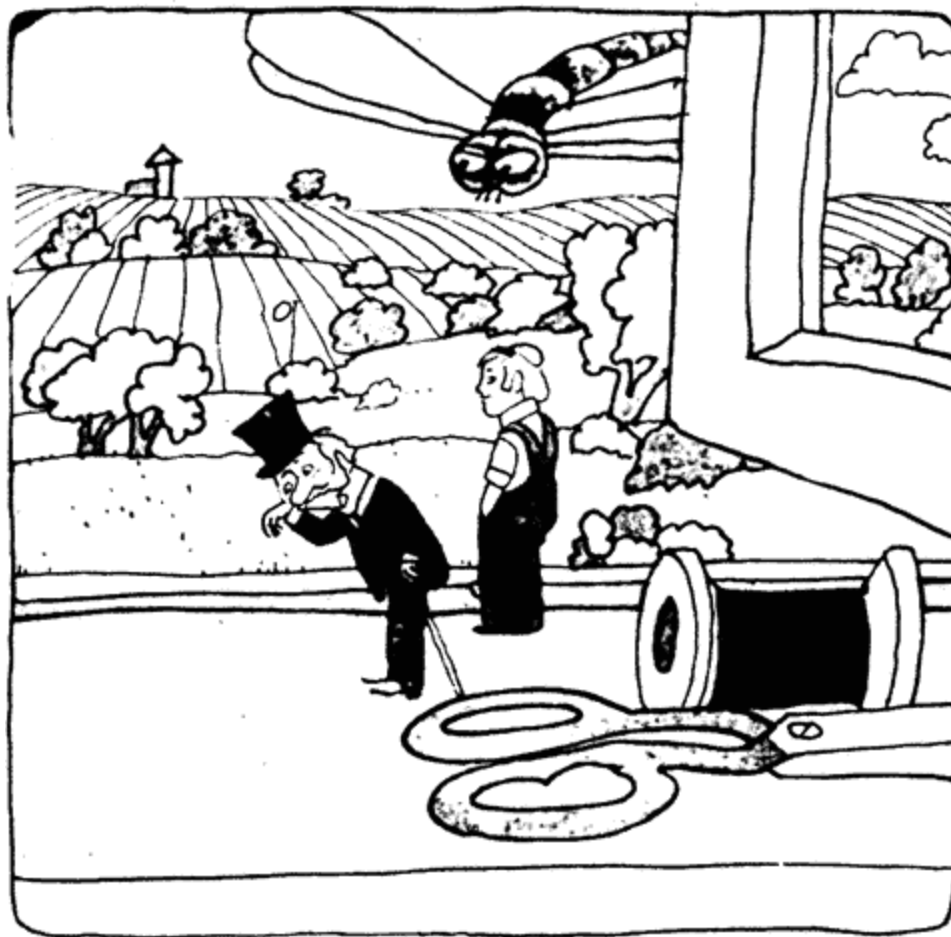

— Какви простори! — каза Прахосмукачев. — Полета. Фенери. Да можем да отидем там!

Товага от гората се чу високо и отчетливо „ку-ку, ку-ку, ку-ку!“.

Иван Иванович се хвана за часовника.

— Олеле! Вече е три. Какво става с моя часовник?! Изостава ли? Кукувицата кукаше ли, кукаше. А Иван Иванович броеше:

— Петнадесет, шестнадесет... двадесет и осем! Нищо не разбирам. Нима може да има тридесет часа?... Сигурно се е счупил ограничителят ѝ.

Другите човечета се превиваха от смях. Прахосмукачев дори започна да се търкаля по перваза.

— Ох, ох! Дръжте ме! Часовникът му изоставал! Та това е жива кукувица!

— Жива ли? — възкликна Буре. — Съвсем забравих за тях. Мисля си, щом вика „ку-ку“, значи отбелязва времето. Трябва да изтичам да доведа Машка. Нека се учи.

Машка слуша, слуша сънливо, но изведнъж опули очи и закука: „Ку-ку!“. Толкова добре и високо, че горската кукувица се учуди и млъкна.

— Какво, дадох ли ти да се разбереш! — каза Машка, отново клюмна глава и задряма.

На перваза се качи радиомайсторът.

— Чухте ли новината?

— Каква новина?

— За дъщерята на стопаните. Забелязала ни е. Бях в къщи и чух като разговаряше с майка си.

— Е, и какво? — попита Прахосмукачев.

— Нищо. Сякаш не знаеш. Щом децата разберат за гаранционните човечета, можеш да очакваш всякакви беди. Ще започнат да разглобяват всички радиоапарати и часовници, за да ни намерят.

— Така е — подкрепи го Буре. — Това момиченце още в града на два пъти се опита да измъкне Машка от часовника. Трябваше тя да кука с цяло гърло, а аз да звъня с всичка сила, за да дотичат родителите.

— А веднъж разглоби половината апарат, за да види кой говори вътре. Наложил се да приближа до нея проводниците с ток и здравата да я разтърся. За да не се пъха повече. Такива викове бяха — едва не оглушах!

— Сега иска да сложи на пода бонбон — продължи радиомайсторът. — Ако бонбонът изчезне, значи ние сме го изяли. Тогава тя ще ни търси.

— Ние няма да вземем бонбона — разтревожи се Хладилин, — но мишките...

— Ще трябва да поставим часовой за през нощта. Например мене — предложи момченцето. — За да не могат мишките да изядат бонбона.

— С часовой не става — възрази Хладилин. — Ще го отмъкнат заедно с бонбона.

— Значи ще прокараме проводници с ток — предложи Новините на Деня. — Така ще ги тресне!

— Може за през нощта да вземем бонбона при нас — каза Буре — А на сутринта да го сложим пак на мястото му.

— Добре го измисли — съгласи се Хладилин. — Точно така ще направим.

— Но това не е всичко — каза радиомайсторът. — Има още една новина. След три дни дъщерята на стопаните има рожден ден.

— Нас какво ни засяга? — учуди се Хладилин.

— Засяга ни, защото ще дойдат гости, ще пуснат грамофона, а той не работи. И веднага ще ми лепнат мъмрене по гаранционна линия.

— Вярно — съгласи се Хладилин. — Не се отчайвай. Още днес ще отидем да звъним в управлението. Ще имаме четка.

През този ден дъщерята на стопаните Таня много се измори. Защото нейната добра половинка Юшечка през цялото време помагаше на мама: изпра си рокличката, направи палачинки, изхвърли в кофата счупената чашка и изми пода в кухнята. Лошата половинка Яна също много се измори. През целия ден се пъхаше, където не трябва. Счупи чашката, изцапа си рокличката, разля вода в кухнята и замери момиченцето на съседите с палачинка.

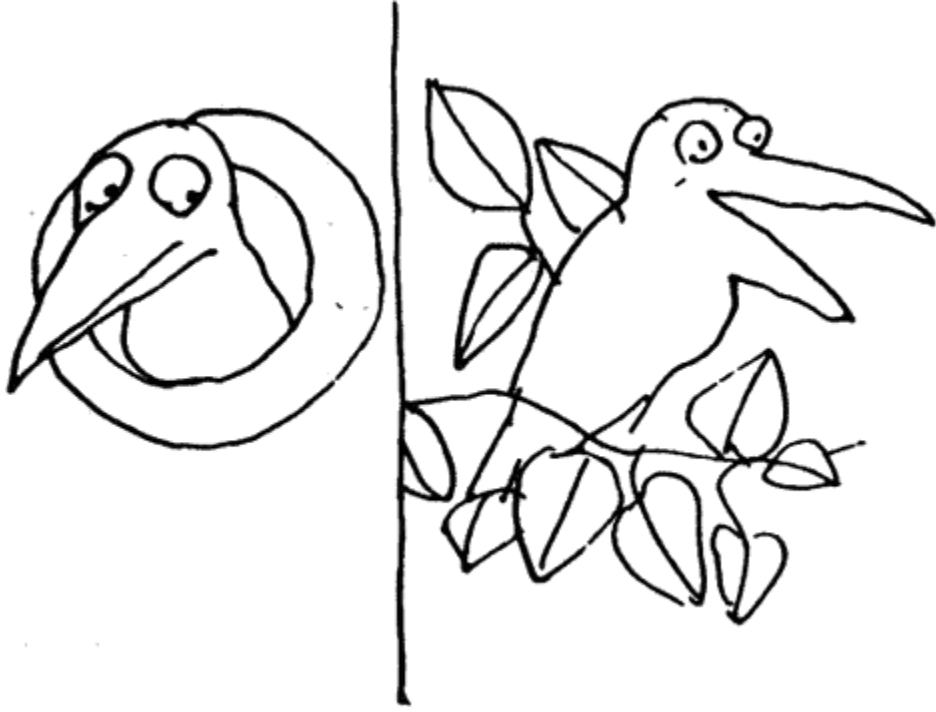
— А сега да сложим бонбон за човечетата — каза Яна, преди да си легне.

— Не бива да ги ловим! — започна да спори Юшечка.

— Непременно трябва да ги хванем. Никой си няма човечета, а ние ще си имаме — заинати се Яна.

Тя извади един бонбон от захарницата, сложи го на пода и скочи в кревата. След пет минути момиченцето спеше.

— Танюша ни е много добричка — каза мама и я зави с одеялото. — За рождения ден трябва да ѝ подарим котенце.

ШЕСТА ГЛАВА ДИВЕРСИЯ

Щом възрастните си легнаха, Хладилин и Новините на Деня се измъкнаха от хладилника и прибраха бонбона. След това се застыгаха за път. Трябваше да отидат до най-близката телефонна кабина и да позвънят в управлението за резервна четка.

— Вземи си оръжие — каза радиомайсторът. — Знае ли човек какво може да се случи.

— Не се безпокой — отговори Хладилин. — Не ми е за първи път.

Те се облякоха по-дебело и излязоха в сребрилата тъмнина на нощта. А Иван Иванович и момчето останаха в къщи да пият чай.

— Иван Иванович — каза Прахосмукачев, — вие защо не се преквалифицирате на електротехник? И не преминете в съвременните електрически часовници?

— Стар съм вече да се преквалифицирам — отвърна Буре. — Пък ми е жал и за майсторството. Ние, старците, сме упорити хора. Ето например имам един приятел, Иван Валс. Той живее в роял. Колко пъти го съблазнявах да отиде на работа в пианата. Сега вече апартаментите са малки, няма място за рояли, а търсенето на пиана е огромно. Но той не иска да отива в пиано. Жал му е за майсторлъка.

Макар че там работата е по-лека. Всички сме такива. Не искаме да напускаме вещите си. Затова старинните неща работят толкова добре. И пушките, и цигулките, и полилеите, и самоварите. И какво ли не още! Да можех да си имам ученик, та да му предам всичките си тайни.

— Управлението не може ли да ви изпрати ученик? — попита Прахосмукачев.

— Лесно е да се каже — отговори Буре. — Тези часовници са вече рядкост. Търсенето им не е голямо. Учениците са нужни на други места. После ще се сетят, но вече ще бъде късно.

В този момент малката лампичка над масата замига и угасна.

„Какво става? — замисли се Прахосмукачев. — Токът ли спря?“

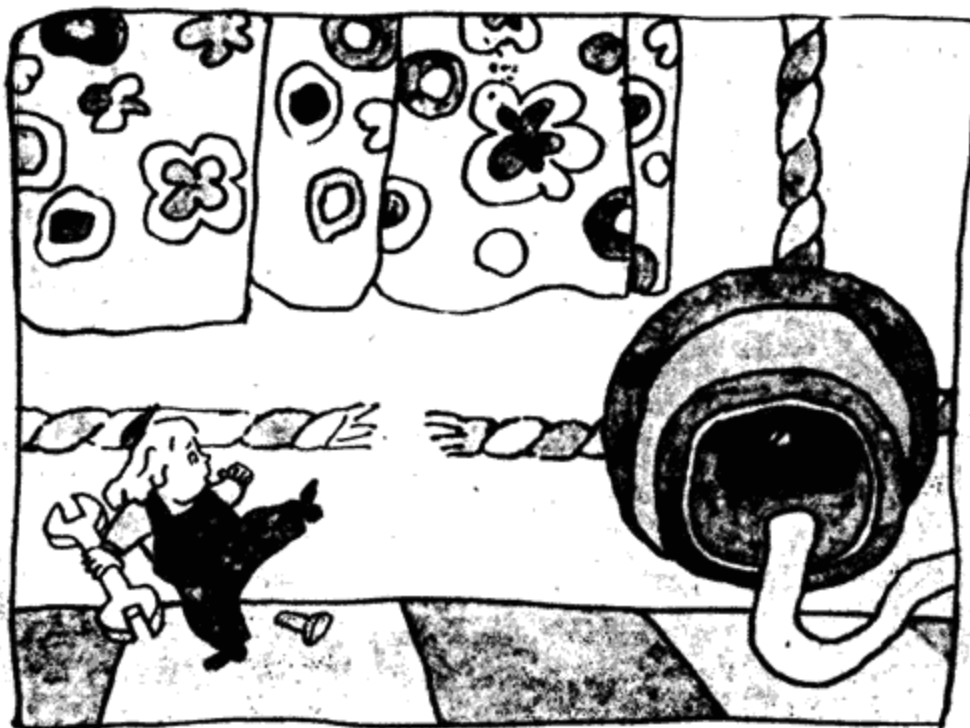
Той извади фенерчето си.

— Почакай, Иван Иванович, ще отида да видя, може би нещо кабелите не са наред.

— Не, по-добре вие почакайте, младежо — възрази Буре. — Аз ще отида. Времената са напрегнати. Не забравяйте, че ни е обявена война.

И той излезе. Минаха пет минути, но Буре не се връщаше. Не се върна и след десет, и след двадесет минути. Прахосмукачев сериозно започна да се тревожи. Все един по-голям гаечен ключ, излезе от хладилника и тръгна покрай кабела към контакта.

— Стоп! — изведнъж си каза той. — Кабелът е прегризан. Това са мишките. Иван Иванович е загубен! — И бегом се хвърли към хладилника.

Хладилин и Новините на Деня обиколиха вече три телефонни кабини. В две автоматите бяха счупени. В третата автоматът работеше, но нямаше гаранционно човече.

Заръмя дъжд.

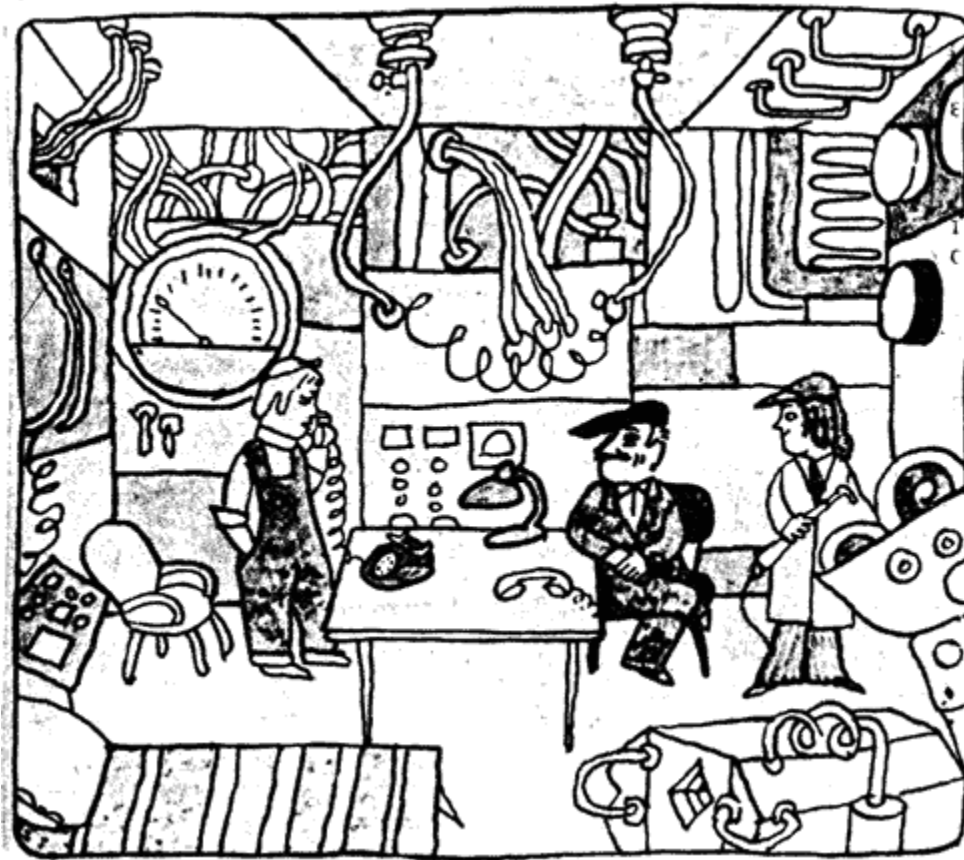
Едва в четвъртата кабина им провървя. След условния сигнал — четири двойни удара по стената — при тях се спусна изящна найлонова стълба с метални стъпала.

Като изтърсиха добре дрехите си, майсторите побързаха да се изкачат. Гаранционната стая беше новичка, като от изложба за съвременно обзавеждане. Навсякъде пластмаса, дърво и метал. А може би дърво като пластмаса или пластмаса като дърво и метал. Блестящи дръжки, сгъваеми легла и прибиращи се в стената маси.

И стопанинът беше като от изложба — добре сресан юноша с бяла найлонова престилка. Той ремонтираше извадения от стената прибор с надпис: „Брояч на постъпилите монети“.

— Седнете — махна той с поялника на влезлите майстори. — Аз ей сега ще свърша.

На масата до него имаше наушници, откъдето се чуваха откъслечни телефонни разговори.

— Никак не е прилично да се подслушват чужди телефонни разговори!

— Голяма работа! — отвърна телефонистът. — Нямам телевизор, нямам радио, какво да правя вечер? Освен това никой не ми забранява.

— Какво да правиш ли? — каза Хладилин. — Да беше измислил средство срещу онези, които чупят автоматите. Докато стигнахме до вас, срещнахме два счупени.

— Защо пък аз да мисля? — възрази юношата. — Нека мислят в управлението. Те са повече и между тях има даже плешиви.

— Както виждам, вие на това управление като на господ се надявате. А собствените ви глави за какво са? Да носите найлонови шапчици ли?

— Как се казвате? — намеси се Новините на Деня.

— Слава се казвам. Можебиев. А служебно — Нула Едно.

— Та така уважаеми Нула Едно, ние незабавно трябва да се свържем с управлението — каза Хладилин.

— На което не трябва да се надяваме като на господ — продължи младият човек.

— Едно на нула — засмя се радиомайсторът.

— Нула Едно — поправи го Можебиев. — Между другото, аз дадох предложение за онези, които чупят автоматите. Да се монтират специални мастилени пръскалки. Или бухалка на пружина. Ти удряш автомата, а пък тя — тебе. Със същата сила.

— И какво? — попита Новините на Деня.

— Нищо. Отказаха. Не било възпитателно и човечно да се цапат хулиганите с мастило. Те сигурно искат, когато хулиганите чупят автоматите, в отговор да се включва възпитателна плоча с музика: „Мило хулиганче, недей, моля ти се, да чупиш нашето автоматче. Бъди умничко“.

— Добре — прекъсна го Хладилин. — Дайте ми управлението. Друг път ще поговорим на тази тема.

След малко той вече крещеше в малката телефонна слушалка:

— Как така не можете да изпратите? Няма да стигне бензинът на хеликоптерчето ли? Ама няма нужда то да лети до самото Дорохово. Нека кацне на покрива на електричката и да дойде с нея. А от гарата е съвсем близо. Ние ще нарисуваме кръст на телефонната кабина. Там ще оставите четката... Кой прие поръчката? Петров? Внимавайте, Петров, утре четката да бъде тук! Обажда се Хладилин. Край. Поздрави на Великия Трансформатор.

Той сложи слушалката.

— Слава, оттук може ли да се качим на покрива? Има ли стълба?

— Няма нужда да се качвате — отговори юношата. — Тръгвайте. Аз ще нарисувам кръста.

Когато Хладилин и радиомайсторът се върнаха в къщата, посрещна ги разтревоженият Прахосмукачев.

— Иван Иванович изчезна... Мишките го откраднаха. Какво да правим сега?

— Хубаво се наредихме! — възкликна радиомайсторът. — Така си и знаех: няма да свърши добре тая работа!

Хладилин се замисли. После огледа кабела.

— Мисля, че с Иван Иванович няма да се случи нищо лошо — каза, той. — Щом са се сетили да прегризат кабела, ще съобразят, че е

по-изгодно да заменят пленника за сирене или за салам. Иначе защо им е?

— Дали ще се сетят, или няма да се сетят, не мога да знам — каза Новините на Деня. — Аз ви предупреждавах. Иван Иванович не биваше да идва с нас тук. Предчувствувах го. Знаех си аз!

— Излишно е да спорим — прекъсна го Хладилин. — Ето какво ще направим. Първо, ще извадим бонбона от обвивката. Второ, ще сложим обвивката пред дупката. И трето, ще се приготвим за това, че момиченцето на стопаните ще започне усилено да ни търси.

— И какво ще стане? — попита радиомайсторът.

— Ще видите.

На сутринта първата работа на Таня беше да се развика:

— Мамо! Мамо! Гледай, бонбонът го няма! Нали ти казах! Значи човечетата ги има!

Мама погледна и видя обвивката на пода, край дупката на мишките.

— Има ги, има ги — каза тя. — С четири лапички и с опашчици. Казват се мишки.

— Не, не са мишки — възрази Таня.

— Мишки са.

— Аз пък ти казвам, че не са мишки!

— Добре — прекъсна спора мама. — Ще сложим капан през нощта и всичко ще стане ясно.

— Сега разбра ли защо оставихме обвивката? — попита Хладилин момчето.

— Разбрах. За да сложи майката капан. А какво ще стане по-нататък, чичо Хладилин?

— Ще видиш. По-нататък ще бъде още по-интересно.

СЕДМА ГЛАВА

ГАРАНЦИОННО РАДИОПРЕДАВАНЕ

Когато стопаните отидоха на плажа, до хладилника притича Новините на Деня.

— Ей, вие! Елате при мене да слушаме радио. Има гаранционно радиопредаване!

Човечетата забързаха към къщата на радиомайстора. Гаранционното радиопредаване е интересно и полезно нещо.

Стаята на радиомайстора, не беше толкова уютна като на Буре и не беше толкова обикновена като на Хладилин. Тя приличаше повече на трансформаторна кабина или на машинно отделение на асансьор. Навсякъде се виждаха гумени постилки, шалтери и табла с лампички. И навсякъде имаше надписи: „Не пипай — опасно за живота!“. А до тях — рисунки с череп и кости. Даже върху шкафчето със съдовете. На масата имаше електрически самовар със същата рисунка и порцеланови чашки със същите надписи. И само на огромния червен диван в ъгъла нищо не беше написано.

Човечетата веднага се настаниха на дивана и с уважение започнаха да разглеждат смъртоносната стая.

— Искате ли чай? — попита домакинът.

Но никой не искаше да пие чай от смъртоносния самовар.

— Имам чувството, че като хвана чашката, веднага ще ме тресне ток! — каза момчето.

— С удоволствие бих пил чай със сладко — каза Хладилин. — Но чай с електричество — това е вече за по-особен вкус.

— Както искате — каза домакинът. — Хайде да слушаме.

Той се приближи до работната си маса и включи приемника. Като при всички радиомайстори или любители, апаратът му беше разглобен до последното винтче. Всичките му лампи бяха навън, говорителят стоеше настрана, капакът беше в ъгъла. Но апаратът работеше безупречно. Радиопредаването започна. Отначало съобщаваха новини.

„Внимание, внимание! Рижският завод за радиоапаратура увеличава гаранцията на всички свои изделия с една година. Молим майсторите да имат предвид това...

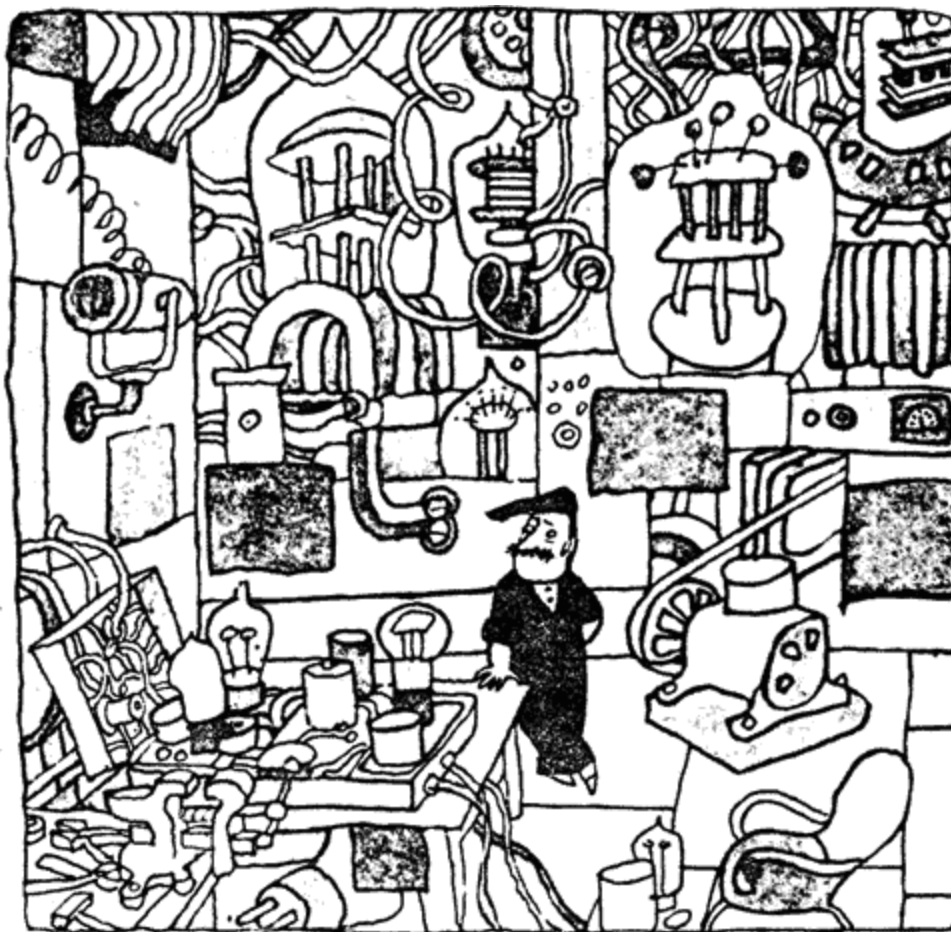
Управлението на гаранционните човечета съобщава, че заводът за прахосмукачки «Уралец» се затваря поради ремонт. Молим майсторите засега да не напускат изделията си и ги предупреждаваме, че временно при тях няма да се изпращат микрохеликоптерите...

Към радиоприемниците «Воронеж» е произведена магнетофонна приставка. В нея има работилница. На работната маса има допълнителни инструменти и инструкция. Входът за приставката се намира откъм задния капак, до пломбата. Умоляват се гаранционните човечета незабавно да регулират, приставката...

Времето. За сведение на хладилните майстори! По данни на Института по Прогнозите се очакват силни горещини. Не забравяйте да понижите температурата в камерите. На човечетата от автогаранциите се препоръчва да засилят охлаждането на двигателите. Жалузите трябва да се държат отворени, а радиаторите да се изчистят от мушици. Съветваме гаранционните човечета от моторите за лодки да следят нивото на водата в реките и езерата. То може да се понижи и витлото ще закача по дъното.“

След това радиото започна да предава поздравявания от едни човечета за други. Да разказва различни гаранционни случки. В кой град кое момченце или момиченце се е опитало да разглоби едно или друго изделие и какво е станало след това. И накрая говорителят каза:

„А сега ще ви предадем концерт по желание на стари майстори. Гаранционният майстор от рояла «Бекер» Иван Сергеевич Валс моли да предадем по радиото песента «Полита тройка — вихър весел». С тази песен той поздравява своя приятел — майсторът часовникар Иван Иванович Буре. И моли заедно с песента да предадем неговия нисък поклон и пожеланията му за здраве. С удоволствие изпълняваме молбата на Иван Сергеевич. Чуйте тази стара гаранционна песен.“

При тези думи човечетата направо подскочиха. Ама че работа: поздравяват го с песен, пък Иван Иванович го няма! А апаратът запя:

*Полита тройка — вихър весел
по Волга — в пътя побелял.
А той — коларят — тъжна песен
от ранна утрин е запял.
И пита пътникът приветлив,
беда не вкусил, може би:
„Защо е мъката в сърцето
и кой, кажи, те наскърби?“*

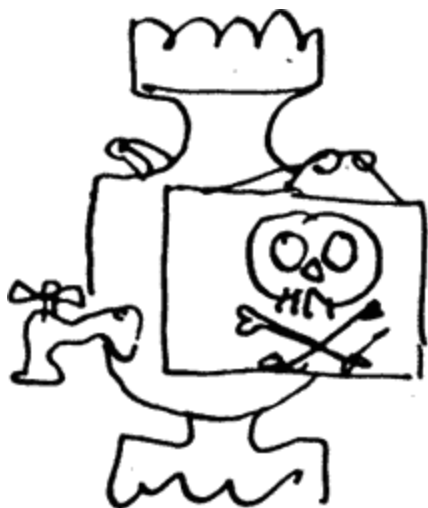
После радиото млъкна.

— Знаеш ли, това е много стара песен — каза Хладилин на момчето. — Едно време не е имало никакви хеликоптерчета за гаранционните човечета. Като ти свърши срокът, излизай и тръгвай на път. Къде на тройка, къде пеша. Понякога се е налагало да минават през половината страна. Или дори през границата. Заводите са били малко. Случвало се е майсторът да се измори и да падне. Ако хората ти се притекат на помощ, добре, но понякога е ставало и най-лошото.

— Жалко, че Иван Иванович не чу — въздъхна Прахосмукачев. — Нали изпълниха тази песен за него.

— Как да не е жалко — каза Новините на Деня. — И все заради някои! Не трябваше Иван Иванович да тръгва с нас! Ето докъде води нарушаването на инструкцията.

— Добре де, стига си опявал — спря го Хладилин. — Още нищо не е загубено.

ОСМА ГЛАВА БУРЕ В ПЛЕН

А работите на Буре вървяха така. Тази сутрин го заведоха на разпит в кралския дворец. Дворецът беше направен от едно обърнато сандъче за колети. На стената на двореца се мъдреше надпис:

МОСКОВСКА ОБЛ., село ДОРОХОВО
за СМИРНОВИ

Всички букви. „О“ бяха прегризани и се бяха получили много малки кръгли прозорчета. Вътре беше светло, защото под тавана висеше светеца гнила гъба-полилей.

За кралски трон служеше едно кукленско кресло. То висеше, на четири въженца, завързани за тавана. Получаваше се едновременно и трон, и люлка. Покрай стените бяха наредени кукленски столчета,

шкафчета и дивани. Всичко това мишките сигурно бяха отмъкнали от разни заяпали се деца, почивали във вилата по-рано.

Около трона стояха важни миши генерали, запасани с колани от саламена обвивка. Те започнаха разпита на Иван Иванович:

— Колко човечета пристигнаха на вилата?

— Съгласни ли са да се предадат в плен и да служат на великия миши крал?

— Какви продукти има в хладилника и може ли бързо да бъдат пренесени в мазето?

— Новите стопани на вилата водят ли със себе си котка, или не?

Иван Иванович спокойно и ясно отговаряше.

Пристигнали са много човечета и нямат намерение да се предават в плен. В хладилника има продукти, и то най-различни. Не може всичко да бъде пренесено в мазето — стопаните ще забележат. Но малко салам или сирене може да се вземе. Разбира се, в замяна на него — Иван Иванович. Стопаните не са довели със себе си котка. Но това сега не е проблем. Ако разберат за мишките и за това, че те са прегризали кабела, ще си вземат котка под наем. От специалното коткозаемно ателие.

Тогава генералите започнаха да си шушукат с краля, а саламените им колани поскръцваха. И отново отведоха Буре на главния площад и го качиха в едно детско автобусче играчка. Бяха го превърнали в гаранционна зоологическа градина. Ако някой искаше да го види, трябваше да занесе в кралската продоволствена хазна парченце сирене.

Вечерта мама и Таня сложиха в кухнята капан. Таня няколко пъти го изпробва. Тя дърпаше връвчицата и вратичката се затваряше.

На два пъти момиченцето силно си прискрипа пръста, но това не го огорчи, а даже го зарадва. Зарадва се лошата половинка Яна. Защото Юшечка изобщо беше против тази идея.

Когато в къщи дойде Сънчо, Яна първа заспа. Нямахше търпение да дочака утрото и да види човечетата в капана.

А Юшечка все не можеше да заспи. През цялото време си мислеше дали е правилно да се ловят човечетата. И колко зле ще им бъде в тази клетка-капан, докато ги извадят на сутринта.

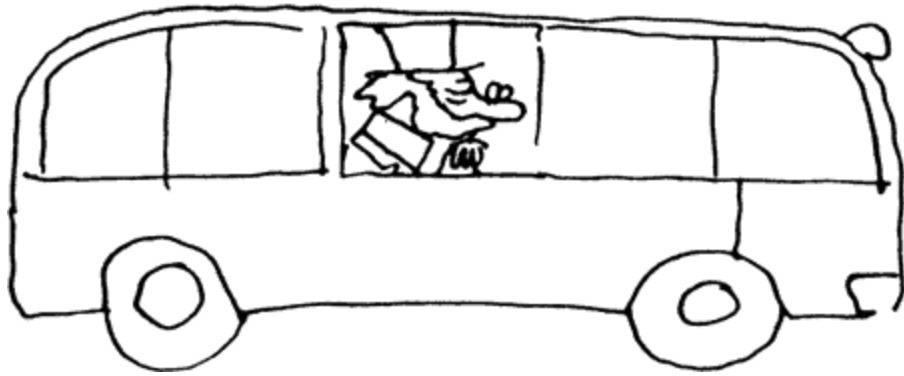
Така или иначе, момиченцето дълго се въртя в леглото и вечерният живот в къщата започна с половин час по-късно от обикновено.

Майсторите се бяха събрали у Хладилин и пиеха нормален, не електрически чай. И се ослушваха.

Изведнъж се чу шумолене, след това радостно цвъртене и топуркане по пода.

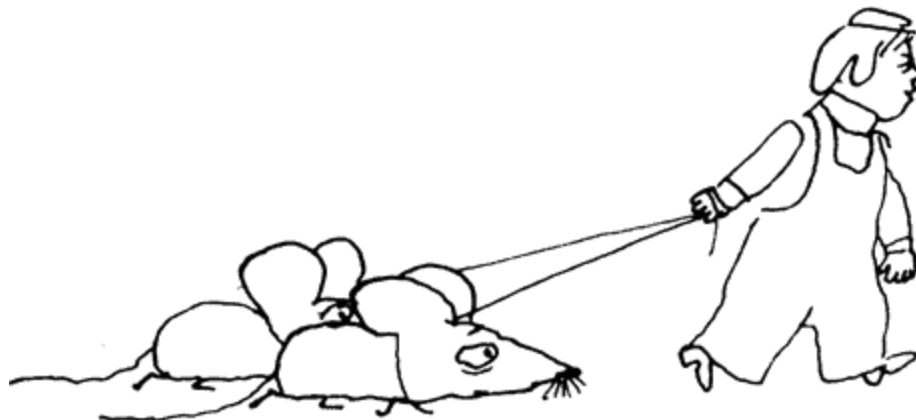
Капанът се затвори.

— Хванаха се, гълъбчетата! — каза Хладилин. — Да вървим да ги измъкваме. Това сигурно са лейтенантите от кавалерията.

ДЕВЕТА ГЛАВА

КРЕНВИРШ ЗА РАЗУЗНАВАЧИТЕ

Но не бяха лейтенантите от кавалерията, а две други мишлета.

Човечетата ги пуснаха от капана и ги поведоха към хладилника. Новините на Деня бързо направи нашийници, завърза мишлетата за пружината под мотора и пристъпи към разпита:

— Фамилия? Име? Презиме?

— Смирнов Андрей Андреевич! Смирнов Андрей Андреевич! — отговориха двете мишлета.

— Вие да не сте братя?

— Не. Просто при нас всички мишки носят името на стопанина на къщата.

— А Мишкин и Подмишкин?

— Те са от други къщи. Те се присъединиха към нас.

— С каква задача бяхте тръгнали! — продължаваше разпита радиомайсторът.

— Разузнаване и диверсия!

— Диверсия и разузнаване!

— Каква диверсия?

— Да намерим от стопаните туба лепило и да намажем пода около хладилника. Да внимаваме да не залепнем ние самите и да чакаме гаранционните.

— Добре измислено! — каза Хладилин. — Не е зле и ние да го използваме.

— Как се чувства нашият Буре? — попита момчето.

— Възрастният гаранционен ли? Добре — отговориха Андреевците Андреевичи. — Направиха от него зоологическа градина.

— Как така зоологическа градина?

— Много просто. Качиха го в един автобус на главния площад. Ако искаш да го видиш — дай парченце салам.

— А ако ние поискаме да го разменим срещу вас, как ще погледне на това вашето началство?

— Лошо ще погледне. Той носи доход. А ние — не.

— За кого доход?

— За негово величество краля!

— Добре — каза Хладилин. — Искате ли да ядете?

— Смешен въпрос — отвърнаха мишлетата. — И още как!

— Какво да ви дам — кренвирш или сирене?

— Сирене и кренвирш! Кренвирш и сирене! — отговориха храбрите Андреевци Андреевичи.

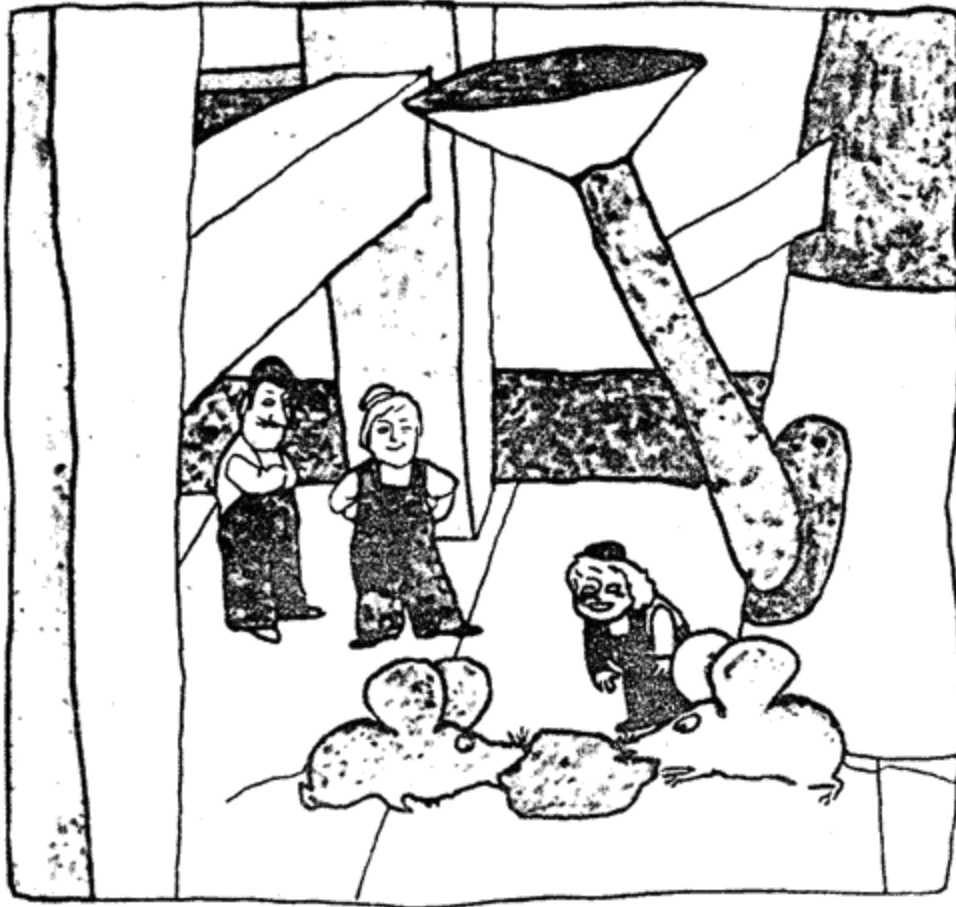
— И таз добра! — учуди се радиомайсторът. — Те са наши врагове, пък ние ще ги храним с кренвирши като в санаториум.

— Така трябва — каза Хладилин. — Имам си съображения. И освен това са толкова симпатични момчета.

— И весели — добави Прахосмукачев.

— Тъй вярно — казаха мишлетата. — Ние сме симпатични. И весели.

Хладилин извади един малък кренвирш и го сложи пред пленниците. Те бързо започнаха да го унищожават, всеки от своята страна. Не минаха и пет минути и си допряха нослетата едно в друго. А от кренвирша не беше останало нищо.

— Това е — каза Хладилин. — А сега на път! За четката.

Той се качи в стаята си и донесе две малки флакончета с пулверизатори.

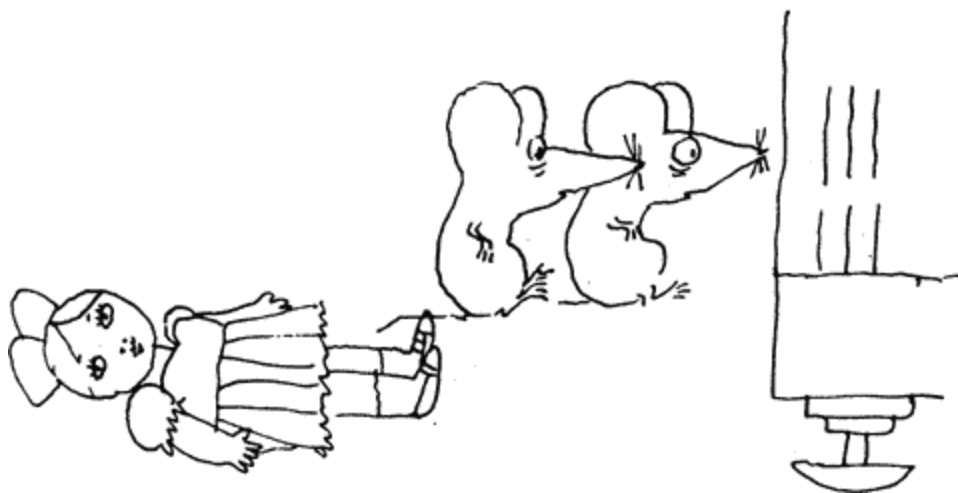
— Това е за тебе — каза той на Прахосмукачев. — За всеки случай. Флакончето е с хелий. Сигурна работа! Използувай го в случай на нападение. Отваряш кранчето — от него изскача газ като от пожарогасител. Само че студен. На цял метър наоколо става зима. Направо можеш да си обличаш кожуха. Добре охлажда горещи глави. А това е за нас — каза той на радиомайстора. — Тук има боя под налягане. Не завиждам на този, който ни нападне. След това направо го носиш на химическо чистене срещу разписка.

Сега вече по-възрастните майстори тръгнаха на път, а момчето се качи в стаята на Хладилин и легна да спи.

Мишлетата останаха долу, под хладилника.

ДЕСЕТА ГЛАВА ПРОТИВОХУЛИГАННИЯТ МЕХАНИЗЪМ НА МОЖЕБИЕВ

Щом стаята утихна, към хладилника се промъкнаха двама нови разузнавача. Май че бяха Мишкин и Подмишкин.

— Ей, вие, хванаха ли ви? — попитаха те.

— Хванаха ни — отговориха пленниците през пролуката.

— Държите ли се?

— Държим се!

— Добре. Ние скоро ще ви освободим.

— Ъ-ъ, няма нужда — отговориха пленниците. — Нека си останем тук.

— Защо?

— Дадоха ни кренвирш.

— Какво? — смаяха се новите разузнавачи. — Отровен?

— Нормален.

— А пък аз никога в живота си не съм ял кренвирш! — тъжно каза по-малкото мишле.

— „Не съм ял!“ Аз даже не съм виждал! — ядно се засмя второто. — А как изглежда? Квадратен ли е? С дупчици?

— Не. Дълъг и кръгъл — отвърнаха пленниците. — А пък вътре вкусен.

Двамата нови разузнавачи бяха невероятно поразени и затичаха обратно към дупката, за да докладват обстановката.

Точно това целеше Хладилин. Той много искаше слуховете за кренвирша колкото може по-бързо да проникнат в редовете на вражеската армия.

Понякога кренвиршите вършат по-добра работа от позивите.

Този път не валеше и походът на майсторите към телефонната кабина беше по-приятен. Хладилин даже заля:

*Аз бих помолил хиромантията
да ми даде ответ:
как да се удължи гаранцията
с години напред.*

— Какво общо има хиромантията? — попита Новините на Деня.
— Това е науката, която по ръката разбира всичко за човека.

— Точно така. По нашите ръце веднага може да се каже, че сме майстори. И вероятно добри. Лошото е това, че в някои от нас на първо място стои майсторът, а човекът е на второ.

— Добре де, добре — каза Новините на Деня. — Моля без намеци. Заради твоята човечност вече толкова пъти нарушихме правилата. Пък и сега положението ни не е от най-добрите. Отдолу мишките ни тормозят, отгоре — момиченцето. Още не се знае как ще свърши всичко това.

Слава Можебиев, а служебно Нула Едно, ги очакваше.

— Къде се губите? Вече се канех да тръгна да ви нося четката.

— В никакъв случай! При нас стават такива събития! Сигурно ще се наложи да бягаме.

И те му разказаха историята си.

— Да ви завиди човек — каза Можебиев. — При вас поне е интересно. А аз тук седя като в консервна кутия. Но нищо, пак измислих как да се борим с хулиганите.

— И как?

— Много просто. В бравата се монтира едно устройство. Ако някой счупи автомата, устройството се задействува и бравата се заключва. А на сутринта милицията върви и събира нарушителите като гъби. Голяма работа, нали?

— Не е лошо — каза Хладилин. — Само че ако нарушителят се окаже по-силничък, до сутринта не само автомата, ами и цялата кабина ще унищожи. И няма да има какво да се събира.

— Ама че работа! — огорчи се Можебиев. — Върти го, сучи го, все не става! Но аз въпреки всичко ще го измисля. Ще има, непременно ще има „Противохулиганен механизъм на Можебиев“!

Майсторите без приключения се прибраха в къщи чак на разсъмване.

Първата им работа беше да занесат четката в хладилника.

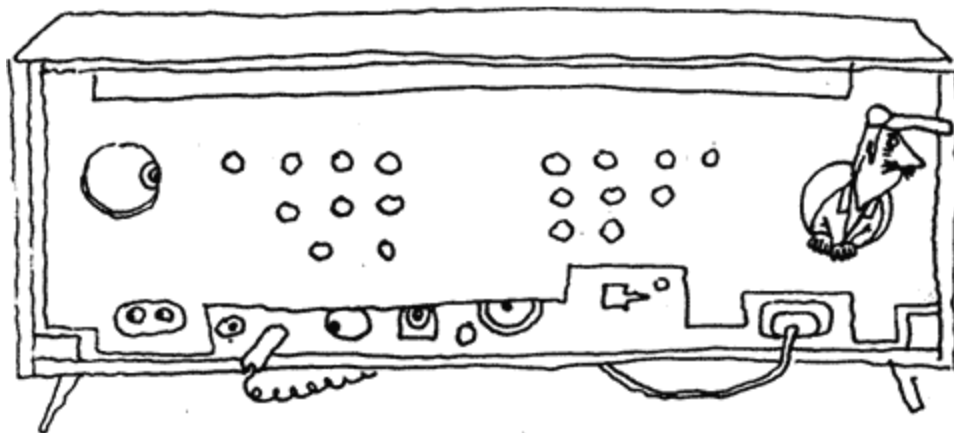
— Ти къде ще спиш? — попита Хладилин радиомайстора. — У вас или у нас?

— В къщи, разбира се. Сега е лято, ще вземе да се навре някоя мушица или бръмбар — сума бели могат да направят! Човек трябва да си отваря очите на четири.

— Само внимавай като вървиш. Оглеждай се настрани. — И Хладилин предаде на радиомайстора флакончето с боята. — Гледай да не изчезнеш и ти. Само това ни липсва.

ЕДИНАДЕСЕТА ГЛАВА МИШКИН НОСИ ПОДМИШКИН

На сутринта капанът беше празен. Примамката си стоеше на мястото и мама се успокои:

— Слава богу! Няма мишки.

Но момиченцето Таня съвсем не мислеше да се успокоява.

— Какво от това, че няма мишки. Аз не говоря за мишки. Аз говоря за човечета. А те няма да влязат в капана. Аз зная какво да правя. Аз, мамо, ще насипя по кухнята прах за зъби. Ако има човечета, ще оставят следи.

— Да не мислиш, че ще ти разреша! — разсърди се мама. — Аз всеки ден мия пода, а ти ще цапаш!

— Мамче, само един път. Аз после ще изчистя!

— Е, щом ще изчистиш, опитай. Но не трябва да цапаш целия под. Направи пътечка от единия до другия ъгъл. Така е по-лесно да се измете, а пък ако има човечета, непременно ще оставят следи.

— Ура! — извика момиченцето.

— Но ти през целия ден трябва да слушаш. Иначе — никакви пътечки!

— Разбира се, разбира се, мамичко! Давай ми по-бързо кашата!

— Добре се наредихме! — ахна Новините на Деня. Той седеше в стаичката си в апарата и затова чу целия разговор. — Спукана ни е работата! Това момиче няма да ни остави на мира. Мисля, че е време да си обираме крушите.

Работата наистина ставаше лоша. На гаранционните човечета категорично беше забранено да се показват пред деца. Дори не всеки възрастен знаеше за тях. Само главните специалисти в заводите и фабриките. И в никакъв случай не трябваше да се допуска за тях да разберат децата. Затова, щом стопаните излязоха, радиомайсторът през глава хукна при Хладилин.

— Свършено е! Знаете ли какво е измислило момиченцето?

— Какво?

— Иска да посипе в кухнята пътечка от прах. За да оставим следи по нея.

— Лоша работа! — каза Хладилин.

— И още как! — извика Новините на Деня. — Ако момиченцето ни намери, представяте ли си какво ще стане? Ще започне да ни слага да спим, да ни вози в количка, да ни храни с кюфтета от пясък! Да ни превързва, да ни маже с лекарства и да ни мери температурата от сутрин до вечер!

Прамосмукачев кимаше с глава в знак на съгласие, а Хладилин си мълчеше.

— Ами ако ни подари на някое момченце? То ще започне да ни носи по джобовете си! Да ни разменя срещу джобни ножчета! Ще ни кара да плаваме с дървени корабчета! Ще ни превърне във войници-играчки! Аз не искам, не желая!

— И аз — съгласи се Хладилин — не го желая особено.

— Значи незабавно трябва да се връщаме по заводите си!

— А какво ще правим с Буре? — попита Хладилин.

— Не зная — отвърна радиомайсторът. — Само че не е нужно заради един човек да загинат всички. Всички са по-важни от един — такъв е законът.

— Това не е правилно! — каза Хладилин.

— Защо? — учуди се Новините на Деня.

— Наистина, защо, чичо Хладилин? — намеси се и момчето.

— Много просто — започна да обяснява майсторът. — Отначало смятате, че всички са по-важни от един. След това започвате да

смятате, че болшинството е по-важно от малцинството. А после ще се стигне дотам, че половината от всички е по-важна от половината на всички.

— Това няма да стане — каза Новините на Деня. — Половината от всички е равна на половината на всички.

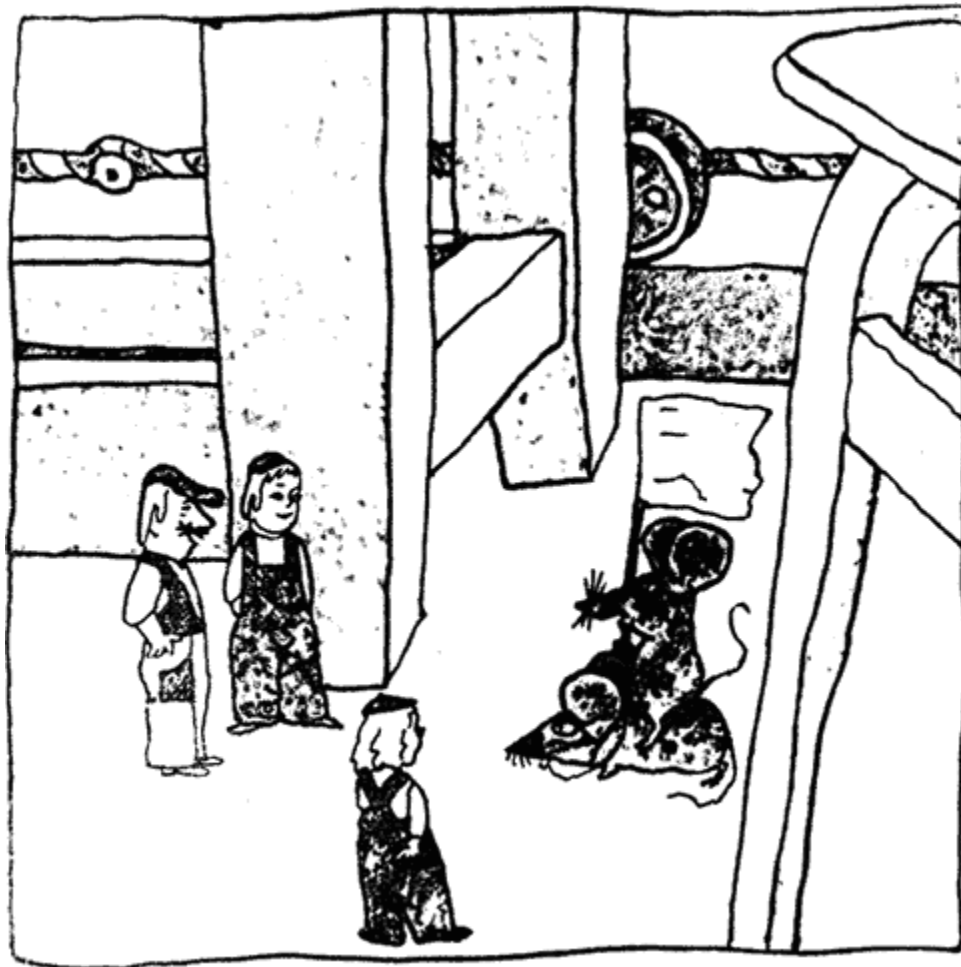
— Така е само на думи — обясни Хладилин. — Но щом някои са свикнали да се смятат за по-важни от другите, те ще продължават да се смятат за по-важни, даже ако са по-малко. И в края на краищата ще излезе, че не всички са по-важни от един, а един, най-важният, е по-важен от останалите.

— Празни приказки! — каза радиомайсторът.

— Не са никакви приказки — възрази Хладилин. — Спомни си Великия Трансформатор и войната 127 срещу 220.

Но в този момент разговорът на майсторите беше прекъснат, защото в кухнята се чу някакъв шум. Човечетата надникнаха през дупките и Хладилин извика:

— Охо-хо! Какво виждам... Мишкин носи Подмишкин!

— Точно така — чу се глас в отговор. — Само че всичко е обратно. Нали аз съм отгоре!

Към тях се приближиха старите им познати със знамението. При това единият яздеше другия.

— Защо така? — попита Хладилин.

— Разжалваха го — обясни високият лейтенант, който седеше в седлото. — От лейтенант го прехвърлиха в кавалерията. Съдбата си играе с офицера. На който не му върви, носи другите.

— Защо те понижиха така? — попита момчето мишлето.

Мишлето-кон тъжно подъвка саламените каиши, наведе очи и с въздишка произнесе:

— Отхапах. Затова.

— Какво отхапа?

— Салама, който превзехме от вас. Беше ми наредено да не отхапвам — да го доставя жив. А аз не го доставих.

— Както виждам, имате строги закони — каза Хладилин.

— Как иначе! — съгласи се ездачът лейтенант. — Армията при нас, мишките, е сложна работа. Също като в почивен дом, където всичко се върши по команда „Бегом“.

— Е, и за какво сте дошли? — попита радиомайсторът. — И защо посред бял ден?

— Дойдохме — отвърна лейтенантът, — за да ви изразим страшен протест. Защо не постъпвате като военни? Защо храните пленниците с кренвирши?

— Какво лошо има в това?

— Такова. Слуховете за това са проникнали в нашите редове и сега цялата армия се кани да се предаде в плен. Какъв смисъл има да се търпят лишения, да се предприемат атаки и да се ядат стари ботуши, когато при противника раздават кренвирши? Виждате ли в това някаква смисленост?

— Не виждаме.

— И аз не виждам. И всички не виждат. И затова ние категорично изискваме пленниците да не се хранят! Никакви кренвирши! Никакви салами! Коричка хляб и малко вода. И то през ден! Стига им, иначе ще се пукнат!

— А ако не изпълним вашите условия? — попита Хладилин. — Ако например им дадем сланина? Тогава какво ще стане?

— А вие имате ли?

— Разбира се, че имаме.

— Тогава не знам какво! Това е нарушение на всички правила! Това е военно престъпление! Цялата ни армия ще се разбяга. И ще бъде права. Стомахът на войника е по-важен от главата на пълководеца.

— Та ето какво! — прекъсна го Хладилин. — Ако ни върнат майстора, ние ще платим за него откуп — салам, захар. А ако не ни го върнат, за вас ще стане лошо. Ще пуснем в ход капаните, електричеството и даже всемирните потоци.

— Как така? — попита лейтенантът.

— Така — обясни Новините на Деня. — Ще пуснем единия край на маркуча в кофа с вода, а другия — при вас в дупката. И ще чакаме докато вие, мокрички, започнете да скачате в ръцете ни.

— Ясно — каза Мишкин. — Ще се наложи да организираме морски флот. Да изгриваме лодки от картофи.

— Изгривайте каквото си искате, ако щете авиация! — строго отговори Хладилин. — Но утре вечер Буре да бъде при нас!

След това мишлетата се отдалечиха замислени.

— Е, какво? — попита Хладилин радиомайстора. — Ще тръгваш ли веднага?

— Ще тръгвам.

— Добър ти път! Обаче ми се струва, че никъде няма да отидеш.

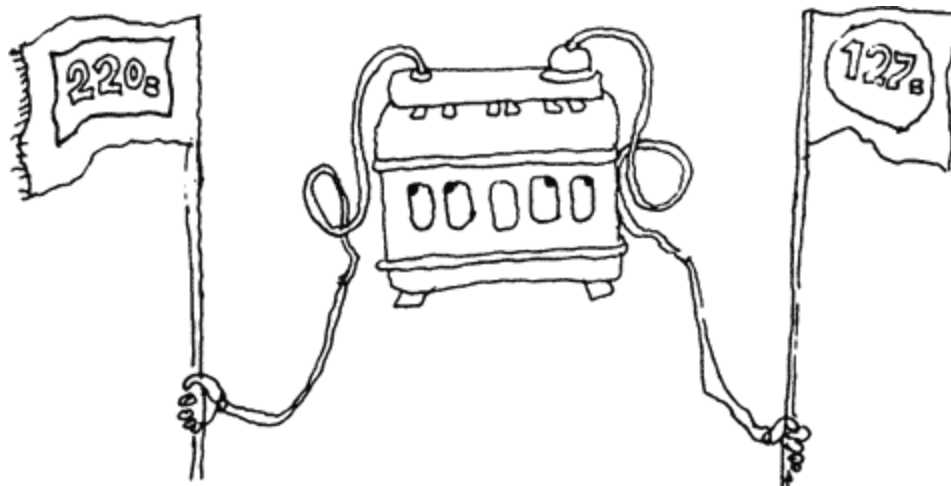
— И защо? — учуди се радиомайсторът.

— Ами защото не ти работи грамофонът.

Радиомайсторът се хвана за главата.

— Вярно бе! Вярно бе! Как можах да забравя?!

ДВАНДЕСЕТА ГЛАВА ВЕЛИКИЯТ ТРАНСФОРМАТОР

И той от вълнение започна да се разхожда от единия до другия ъгъл на Хладилиновата стая.

— Чичо Хладилин — изведнъж се обади момчето, — а каква е тая война — 127 срещу 220? Нищо не съм чувал за нея.

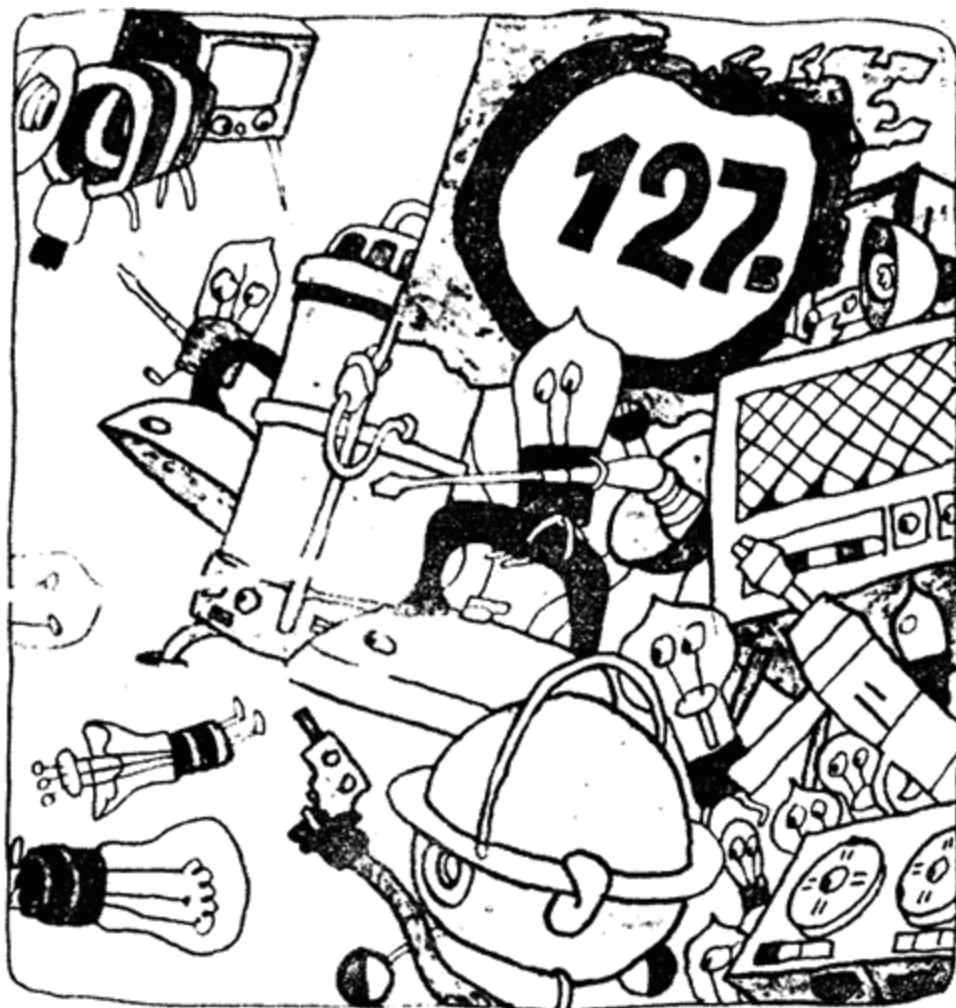
— Сега ще ти разкажа — отговори Хладилин. — Една минутка... Слушай — обърна се той към радиомайстора, — бъди така добър, вземи бормашината и пробий няколко дупки в пода. Трябва да разберем какво става там при тях.

Новините на Деня взе бормашината и излезе от стаята. А Хладилия започна да разказва:

— По-рано, преди двадесет години, всички телевизори, хладилници и други прибори се произвеждаха за напрежение 127 волта. А след това започнаха да се произвеждат и за 220. Ясно ли ти е?

— Какво неясно може да има тук? — отвърна момчето.

— Отначало гаранционните човечета за 127 волта бяха много. Те се смятаха за по-важни. Правеха за себе си и радиопредавания, и поялници, и ютии. Само че майсторите за 220 ставаха все повече и повече. И тези, които бяха за 127, в края на краищата останаха малцинство. Но вече бяха свикнали да се смятат за по-важни и в нищо не искаха да отстъпват. Тогава започна войната. Във всеки дом, във всеки завод! Колко пленници бяха заловени, колко повреди бяха организирани — цяла книга може да се напише.

— А кой е Великия Трансформатор? — попита момчето.

— Беше предводител на тези за 220. Много умен човек. Той предложи да бъде създадено Управлението на гаранционните човечета, а в него да има два отдела — 127 и 220. Във всеки град или село да има управления. Даже на големите кораби и самолети. Които в дадено управление са повече, те командуват.

— А какво се случи с Великия Трансформатор?

— Нищо. Работи някъде. Може би в перална машина. Може би в подочистачка. Прекрати войната и отиде да работи. Само че негови паметници има почти във всеки дом.

— Как така? — учуди се Прахосмукачев.

— Много просто. Има такива прибори — трансформатори. Те могат да преобразуват напрежението, 127 да преправят на 220, а 220 — на 127. Знаеш ли за тях?

— Разбира се, че знам. В работилницата сме ги изучавали.

— Та трансформаторите се смятат за паметници на този майстор.

— Красива история — каза момчето. — Човек може просто да я подари на приятеля си за рождения ден.

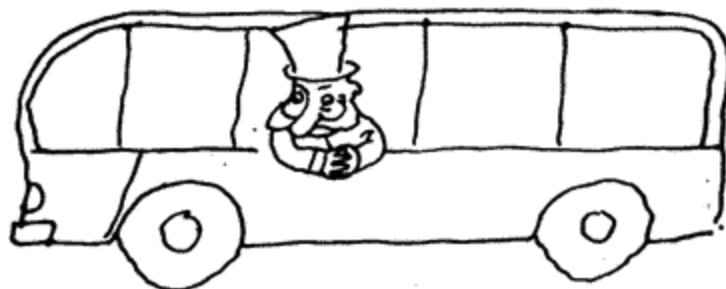
В този момент в стаята влезе Новините на Деня.

— Дупчиците са готови — каза той. — Можем да отидем да гледаме.

Майсторите тръгнаха надолу.

ТРИНАДЕСЕТА ГЛАВА МОТОРЪТ НА КРАЛСКИЯ АВТОМОБИЛ

Над главния площад на кралството изгря раирано слънце. То освети пода, дупките и кралския дворец.

Буре надникна през прозореца на своя автобус-зоологическа градина и видя, че в кралството не всичко е наред. По площада на тълпи се разхождаха насам-натам мишлета. Всяка група си имаше свой лозунг, закачен на пръчица. Майсторът с учудване четеше:

НЕ ИСКАМЕ ДА СЕ СРАЖАВАМЕ, А ИСКАМЕ ДА
СЕ ПРЕДАВАМЕ, ЗАЩОТО КРЕНВИРШИТЕ СА ПО-
ВКУСНИ ОТ СНАРЯДИТЕ!

СТИГА НА КУРШУМИ СВИРЕНЕ, ДАЙТЕ НИ
СИРЕНЕ!

ЗАЩО ДА Е АГРЕСОР, ЩОМ Е ГАРАНЦИОНЕН
ПРОФЕСОР!

ЗА ВСЕКИ ХВАНАТ ГЕНЕРАЛ, ОЧАКВА НИ
ПАРЧЕ САЛАМ ИЛИ КЪСЧЕ ВКУСЕН КАШКАВАЛ!

Имаше и по-обикновени лозунги, без увъртания. Като тези например:

НИЕ ИСКАМЕ ДА ДРУЖИМ С ГАРАНЦИОННИТЕ,
ЗАЩОТО ТЕ СА ЮНАЦИ И ВСИЧКО МОГАТ!

ТОВА, ЧЕ Е ГАРАНЦИОНЕН, НЕ ЗНАЧИ, ЧЕ Е
ЛОШ И ПРОТИВЕН!

В този момент с едно автомобилче-играчка пристигна кралят. Обкръжиха го конни, по-точно миши генерали от кавалерията,

стегнати с колани от обвивка на салам. Кралят слезе от колата и й каза:

— Върви на паркинга и ме чакай там.

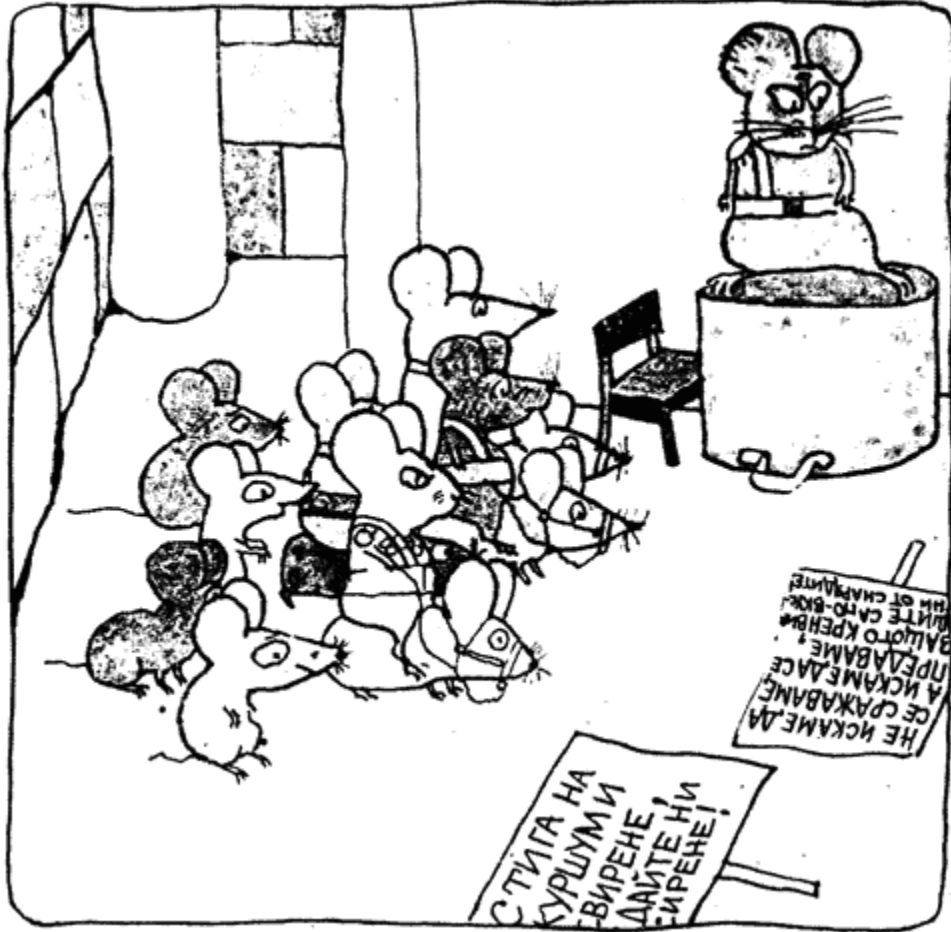
Колкото и да беше странно, автомобилчето само се обърна и тръгна към автобуса, където беше Буре. А на площада се вдигна невероятен шум и започна митинг. Кралят се качи на трибуната и заговори:

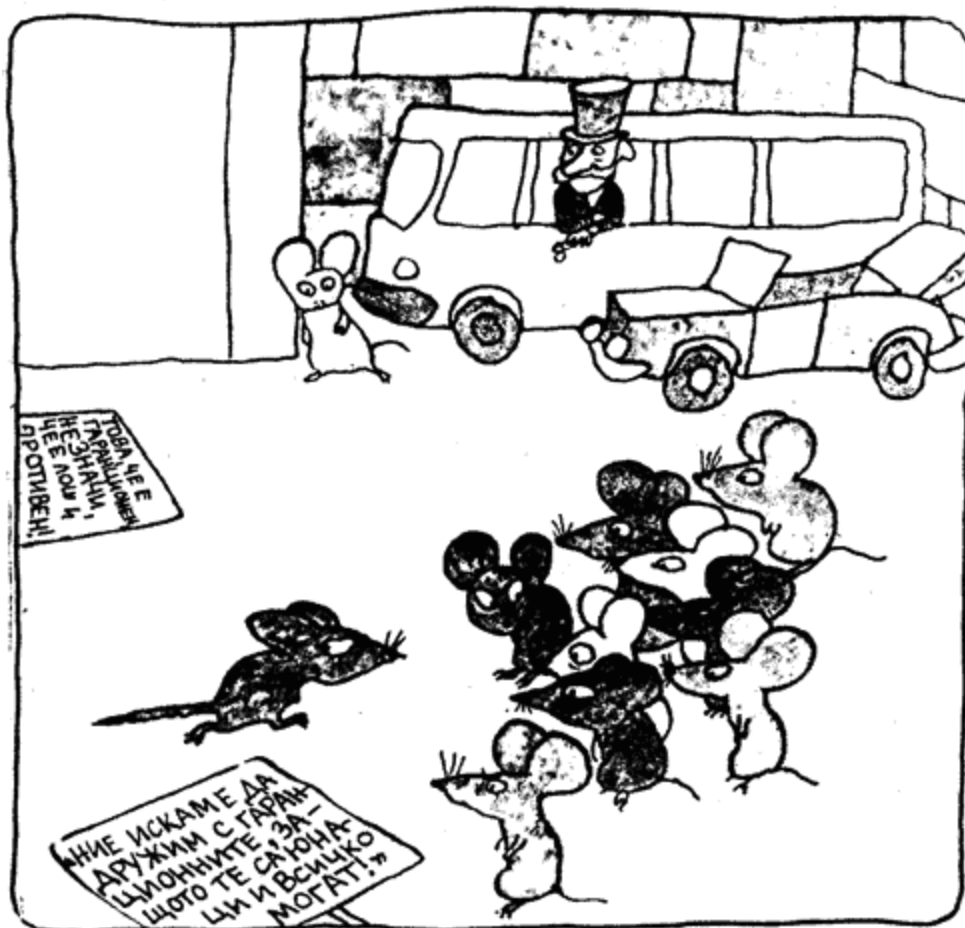
— Скъпи мишки и съграждани! В нашите редици са се появили отделни отстъпници и изменници! И те са болшинство! Те са разбрали, че противникът живее добре и са решили, че и те трябва да живеят не по-лошо! По друг начин, освен предателство, това не може да се нарече. Кренвирши — няма това е най-важното в живота! Даже аз мога да преживея без тях! А пък вие — още повече! Преди всичко ние трябва да завладеем гаранционните!

— Защо? За какво? — завикаха от тълпата.

— Ако ние ги завладеем, това ще бъде наша победа! Ясно ли ви е? А пък вие — кренвирши! Смешно! Ура!

Но населението мълчеше. Никой не извика „ура“. Ако не се смятат няколко генерала.

— Е, добре — каза кралят, — както виждам, мненията се разделиха. И сега пред нас стои един въпрос: кралството или саламът? Саламът или кралството? Това трябва да решим сега. За когото е по-важно кралството, нека да мине надясно. За когото саламът — наляво!

Площадът зашумя и се замисли. А Буре изведнъж чу нечий глас:

— Ей, гаранционният! Чуваш ли ме?

— Кой е?

— Аз — изпод колата излезе малко бяло мишле. — Аз, Вася.

— Какво правиш там?

— Аз съм моторът. Една конска сила. Аз паля колата.

— А не може ли да се пали с ключ? — попита Иван Иванович.

— Може. Но тогава няма да имам работа. Аз нарочно не казвам на краля за ключа. А него хич го няма по техниката!

— А тебе има ли те?

— Разбира се. Аз съм живял в Двореца на пионерите. В живия кът. След това избягах и се мотах по разни кръжоци, където изучават

техника.

— А как попадна тук?

— Случайно. Пъхнах се в един самолет с моторче. Да спя. А на сутринта него го пуснаха. И вятърът ме отвя насам. Сега живея тук.

— А искаш ли да дойдеш при нас?

— И още как! Ще ме вземеш ли?

— Само ми помогни да се измъкна.

— Няма какво да ви помагам. Струва ми се, че и така ще ви върнат. Виждате ли заради вас какви вълнения станаха.

В това време на площада бе свършило делението на мишлетата на такива, които предпочитат салама, и такива, които предпочитат кралството. За салама бяха десет. Привържениците на краля — дванадесет. Между тях четири конни генерала.

— А конете? — попита Иван Иванович. — Те не се ли броят?

— Броят се — отговори мишлето. — Само че какво могат да направят? Нали върху тях седят генералите!

И в този миг бялото мишле го осени идея. То отвори багажника на автомобила и извади стъклена пипетка. За някои това можеше да бъде пипетка, но за мишлето беше сигнална тръба. То вдигна глава и затръби: Та-та-та-та! Та-та-та-та!

Това беше мишият кралски химн. И всички мишлета започнаха да се изправят на задните си лапички и да застават в цял ръст. Генералите скочиха от конете и се изпънаха. Същото направиха и конете. И всички запяха:

*В гората се роди елхичка,
в гората — сред цветя,
ала през зимата едничка
беше зелена тя.*

— Странен химн си имате — каза Буре.

— Аз го предложих. Най-хубавата песен. Децата я пеят на Нова година. Тогава е много шумно и весело. На пода остават много бонбони.

Но май че не всички мишлета знаеха добре думите на своя химн, който някои пееха така:

*Там зайче в гащички ушители
подскачаше цял ден
и вълк притичваше сърдито,
нарамил цял овен.*

А вместо „Студът не знае граница: Иди, че се пази!...“, се разнасяше: „Войникът стяга раница: Иди, че изпълзи!...“.

И докато елхичката беше в гората, докато скърцаше снегът из леса, и тичаха разни „кончета мокроноги“, мишите коне незабелязано, крачка по крачка, преминаваха на саламената страна. В резултат на това броят окончателно и безвъзвратно се измени в полза на салама.

— Поздравявам ви! — каза бялото мишле на Иван Иванович.

— Ура! — извика той.

И майсторите малко се поуспокоиха. Прибраха се в стаята.

— Все пак тези мишки не са чак толкова лоши — каза Прахосмукачев.

— Би трябвало не да воюваме с тях, а да ги научим да работят — съгласи се Хладилин. — Поне като Машка.

— Часовник с Машка е добре — каза Новините на Деня, — но часовник с мишка е нещо много глупаво!

Машка чу, че говорят за нея, показа се от бюфета, в който живееше, и закука. Всички яростно започнаха да ѝ се карат!

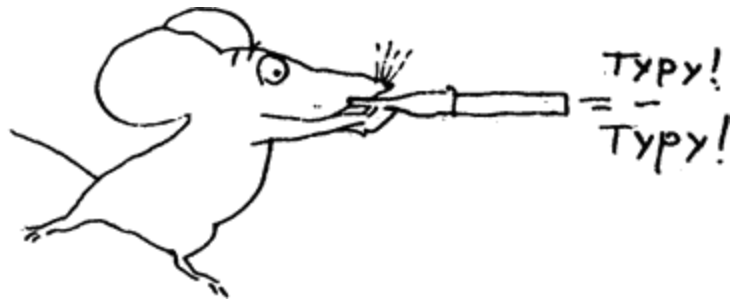
— Ти какво, да не си полудяла!

— Къш!

— Намерила време да кука!

— Ту кукай, ту не кукай! — разсърди се Машка. — Ама и вие сте едни!...

Напоследък Машка се беше понаспала, беше си отпочинала, подмладила и просто се бе превърнала в една доста хубавичка кукувичка. Даже се опитваше да лети. И през цялото време все се слушваше за нещо. Понякога от другия край на селото долиташе кукане. Едно „ку-ку“ или две „ку-ку“, или цели дванадесет. И не можеше да се разбере дали жива кукувица се беше научила да кука по часовник, или часовникова кукувица се беше научила да кука не по-лошо от жива. Размишленията на тази тема отнемаха цялото Машкино време и целия ѝ не чак толкова голям ум.

ЧЕТИРИНАДЕСЕТА ГЛАВА КОННА ГАРАНЦИЯ

А този ден момиченцето Таня беше решило да преобърне цялата къща, но да намери човечетата. И започна отгоре, от тавана.

На тавана бе тъмно и прашно. Имаше разни интересни и неинтересни неща. А върху тях се бяха отпечатали жълтите слънчеви квадрати на прозореца и вратата.

Момиченцето отваряше вратите на шкафовете, вдигаше капаците на куфарите. Дали някъде няма малка къщичка? А в къщичката малка масичка? А около масичката малки човечета? Наоколо се вдигаха облаци прах!

— Къде сте? — питаше момиченцето. — Апчхи!...

Но човечета нямаше.

— Човечета, пчхи-вечета! Няма да ви направя нищо лошо, само ще си поиграя с вас и на пчхи-ятелките си ще ви покажа... Не се крийте! Добрички човечета!

Но човечетата все ги нямаше.

Затова пък джобовете на момиченцето с всяка измината минута се пълнеха с интересни неща. То намери стар катинар, газена лампа, после звънче. После дръжка от грамофон. После някакво метално нещо, увито в омазнена хартия. И много, много други неща.

Ама колко упорито беше това момиченце! С толкова упоритост човек на петнадесет години може да стане академик, ако така си учи уроците.

Вечерта разчерта цялата кухня на квадрати. Пътечките от прах за зъби превърнаха терасата в страница от тетрадка по аритметика.

— Остави това... — казваше мама. — По-добре да беше прочела нещо от буквара. Няма никакви човечета!

— Има — отговори Яна. — И още как има! Утре сутринта ще видим.

Мама, разбира се, можеше да не ѝ разреши. Но заради тези човечета Таня беше станала много послушна: и спеше, и ядеше, така че мама реши да не спори. Още повече момиченцето обеща само да измете пътечките и даже да измие пода.

Когато всички в къщата заспаха, Хладилин каза на радиомайстора:

— Хайде да вървим у вас да поставим четката.

— Да вървим, и то веднага — отвърна Новините на Деня. — Имаме късмет, че досега не са пукали грамофона.

Майсторите взеха инструментите, четката и тръгнаха.

— А ти няма да мърдаш отгук! — каза Хладилин на момчето. — Днес може би ще доведат Буре.

Като си осветяваха пътя с фенерче, двамата майстори тръгнаха от хладилника към радиото. Хладилни носеше четката на гръб, като я държеше с две ръце за жицата, както селяните носят чувалите със зърно.

— Стоп! — изведнъж каза радиомайсторът. — Виждаш ли?

Пътят им беше преграден с пътечка от прах за зъби. Те тръгнаха в обход. Но и от другата страна също такава пътечка им пресичаше пътя.

— Не може да се мине — каза Новините на Деня. — Загазихме! Ама че упорито момиче!

— Наредихме се! — съгласи се Хладилин. — Ами сега! Дали да не вземем да си направим кокили, за да можем да прекрачваме през тях?

— Ще се наложи — каза Новините на Деня. — Ако не измислим нещо друго.

Майсторите се върнаха в хладилника.

— Само че докато ги направим, ще мине половината нощ! — вайкаше се радиомайсторът. — Ще успеем ли?

И тогава Прахосмукачев се сети:

— Качете се на мишките. Няма защо да стоят без работа! Нека и ние да си имаме кавалерия.

— Добре го измисли! На конете!

Новините на Деня набързо измайстори от тънки жички юзди, от лепенки — седла, а от гайчици — стремена.

— Експлоататори! — възмуцаваха се Андреевците Андреевичи. — Потисници! Нищо, нищо! Това ще ви струва две колелца салам повече. В никакъв случай няма да се съгласим на бисквити!

— За тебе има важна задача — каза Хладилин на момчето. — Трябва да се направи подземен изход. Страхувам се, че скоро ще ни потрябва. Това е. Довиждане. Бъди внимателен.

Прахосмукачев се хвана за работа.

Бр-р-ррррррр! — бръмчеше електрическата бургия в ръцете на момчето. Той направи дупчици в пода. А после с малко трионче започна да изрязва пътечки от една дупчица до друга. След известно време люкът беше готов. Момчето отмести изрязания кръг и легна на пода, за да погледне долу. Тогава от дупката се показаха бели мустачки и се измъкна моторът на кралския автомобил — мишлето Вася.

— Здравейте, гаранционни! — каза то. — Идвам при вас. Лоша работа! Срещу вас се готви нападение!

А майсторите през това време работеха. Добре, че бяха двама. Сам човек за нищо на света не би могъл да свърши такава трудна работа. Новините на Деня с всички сили отместваше плоската пружинка. А Хладилин поставяше въглената четка в гнездото ѝ. Най-после тя щракна и застана на мястото си.

— А сега трябва за всеки случай да демонтираме стаята ти — каза Хладилин. — Може да се наложи да бягаме. Не трябва да оставяме никакви следи.

— Доколкото виждам, някои могат не само да нарушават инструкциите, но понякога и да ги спазват — заяде се радиомайсторът. — Ти се заеми със стаята, а аз ще проверя всичко останало. Че и без мене всичко да работи. Гаранционният ми срок още не е изтекъл!

Те се хванаха на работа. Новините на Деня преглеждаше радиолампите, съпротивленията, различните намотки и кондензатори.

От някои неща изтриваше прахта, други сменяше. А Хладилин разглобяваше панелите на стаята. Отвинтваше мебелите и ги подаваше на радиомайстора. И всичко това незабележимо се разпределяше из радиоапарата.

Самоварът се превърна в калпак за радиолампа, червеният диван — в изолационна подложка за мотора, а масата и стенните панели — и кондензатори на трансформатора за високо напрежение.

Майсторите за последен път огледаха стаята и слязоха на пода, където ги очакваше мишата кавалерия, привързала за крака на масата. Яхнали мишките, те се върнаха в хладилника.

— Чухте ли? — посрещна ги момчето. — Срещу нас се готви нападение!

— Ама че новини! — каза Новините на Деня. — Какво нападение?

— Ето, чуйте — Прахосмукачев ги запозна с мишлето и Вася започна да разказва.

ПЕТНАДЕСЕТА ГЛАВА НАПРЕД — КЪМ САЛАМА!

Да, Прахосмукачев се беше зарадвал преждевременно. В момента, когато привържениците на салама бяха победили, кралят отново скочи на трибуната.

— Значи така, скъпи съграждани, за вас саламът е по-важен?

— Точно така!

— Тогава да завладеем гаранционните! — извика кралят. — При тях има колкото искате салам. И всичкият ще бъде наш! Ура!

— Ура! — извикаха съгражданите.

— Напред! — извика лейтенантът от кавалерията Мишкин. — На оръжие! Към салама!

— Напред! Към салама! — подхванаха всички.

Много странна работа! Допреди малко никой не искаше да воюва, а изведнъж се оказа, че всички са за войната. Защо, никой не можа да разбере.

— Така че, гаранционни, гответе се — завърши разказа си мишлето. — Ама аз не искам да воювам срещу нас.

— Слушай — попита Хладилин, — кой там при вас е толкова умен? Кой измисли за лепилото? И да прегризете кабела?

— Аз го измислих. Аз разбирам малко от техника.

— Благодаря — каза Новините на Деня. — Много ни зарадва.

— А от каква техника? — попита Хладилин. — От механика или от електричество?

— И от механика, и от електричество. Живял съм в Двореца на пионерите.

— А от часовници разбираш ли?

— Не. Нищо.

— А искаш ли да се научиш?

— И още как! — възкликна мишлето. — Да живее негово величество кралят! Всъщност, не, обратно, нека му се присъни котка!

— Какво, тръгваме ли? — попита Новините на Деня. — Да спасяваме Иван Иванович! Струва ми се, че трябва да нападнем първи!

— В никакъв случай — възрази Хладилин. — Сега няма да тръгнем. Мишките виждат добре в тъмното, по-добре от котките. И ние ще се провалим. Ще почакаме до сутринта. А сега хайде да разглобим моята стая и да приберем нещата.

Стаята бързо беше разглобена.

— Отлично! — рече Хладилин. — Сега да се заемем с оръжието... Ти какво имаш? — попита той Новините на Деня.

Радиомайсторът извади от чантата си метална бъчвичка.

— Кондензаторът е зареден. Ако тези жички се докоснат до някого, така ще го тресне, че свят ще му се завие!

— Отлично. А ти какво имаш? — попита Хладилин момчето.

— Нищо нямам — каза Прахосмукачев. — Може би това ще свърши работа — и той показа нещо, завито в омазнена хартия.

— Какво е това?

— Резервна пружина за часовник. Навита.

— Откъде я имаш?

Прахосмукачев наведе очи.

— Откраднах я от момиченцето на стопаните.

— Само това липсваше! — ахна Новините на Деня. — Защо?

— За Иван Иванович. Исках да му направя подарък. Може би момиченцето няма да забележи.

— Ами, няма да забележи! — каза радиомайсторът.

— Все по-лошо взе да става! — каза Хладилин и настъпи сърдита пауза. — Хайде, няма какво да се прави — продължи хладилният майстор. — Но ако за това разберат в управлението, зле ще си изпатим!

— Да я сложа ли на мястото ѝ? — попита Прахосмукачев.

— Сега вече е късно. По-лошо ще стане — каза Новините на Деня.

— Хайде — рече Хладилин, — може пък да се размине. А сега всички да лягат. До разсъмване има още няколко часа.

Стаята му беше разглобена. Нямахше нито дивани, нито кревати. И всички легнаха на пода, като си подложиха под главите раниците с инструментите и оръжието. До тях кротко похъркваха двамата пленени Андреевци Андреевичи.

ШЕСТНАДЕСЕТА ГЛАВА НАЙ-ЗДРАВИТЕ ЗЪБИ В КРАЛСТВОТО

Майсторите бяха на бойна нога.

— Край! — каза Хладилни. — Сега напред! Прегледайте не сме ли забравили нещо? — Той започна да вдига капака на люка.

— Боя се, че там ще ви хванат — предупреди бялото мишле.

— Възможно е — кимна Хладилин. — Но ние ще направим така... Хей, момче, дай насам твоята пружина.

И всички разбраха какво е намислил майсторът.

Прахосмукачев извади от чантата си някакъв тежък пакет. Нещо омазнено и здраво завързано с жица.

Хоп! — и пакетът полетя надолу в мазето.

— А сега да почакаме.

Отначало под люка беше тихо. След това се чу бързо топуркане на крака. И гласове.

— Аз го намерих! Аз пръв го видях! — викаше мишлето Подмишкин. На него много му се искаше да се измъкне от кавалерията и отново да стане лейтенант.

— Не, аз! — спореше лейтенант Мишкин, който с цялата си душа се стремеше да стане генерал. За по-сигурно той даже стъпи върху пакета като на пиедестал.

— Не, ние го намерихме! — викаха някакви двама саламени генерали.

На площада се събираха все повече и повече мишки. Суматохата и шумът се увеличаваха.

Но ето че се появи кралят. Всички се отдръпнаха и му направиха път към пакета.

— Ваше величество — каза Мишкин, — това нещо падна отгоре. И цялото е омазнено.

— Чужд кон и сред реката се взима. Така казва народът — заяви кралят. — Пък аз все още нямам причини да не му вярвам.

— На кого ще наредите тържествено да прегризе жичката? — попита Мишкин.

— Аз сам ще я прегриза — отвърна кралят. — Моите зъби като че ли са най-здравите в кралството.

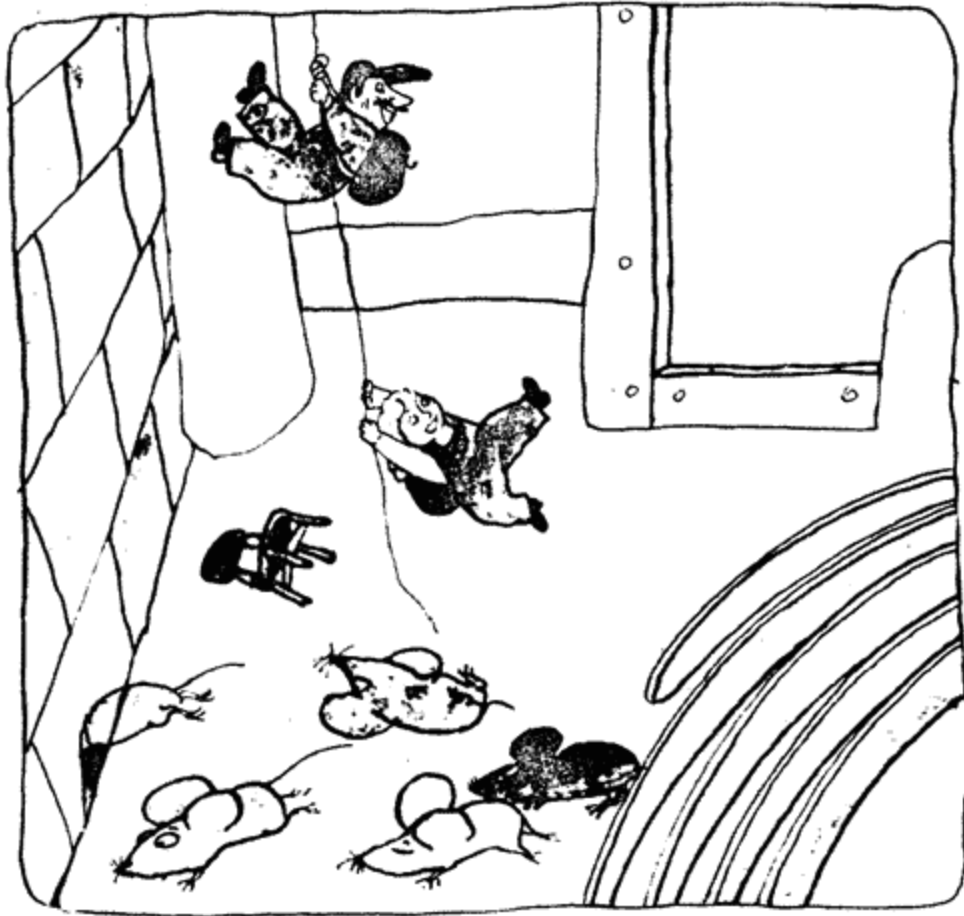
— Не завиждам на зъбите му — тъжно каза Хладилин. — Такива пружини са се правели от най-добрата немска стомана.

Чу се звук, сякаш никой търкаше метал с метал. След това се разнесе ужасен звън и трясък. И пружината се плисна на всички страни.

Тя се развиваше все повече и повече по площада и на вълни се разбягваха и разхвърчаваха на всички страни редници и генерали от саламената армия.

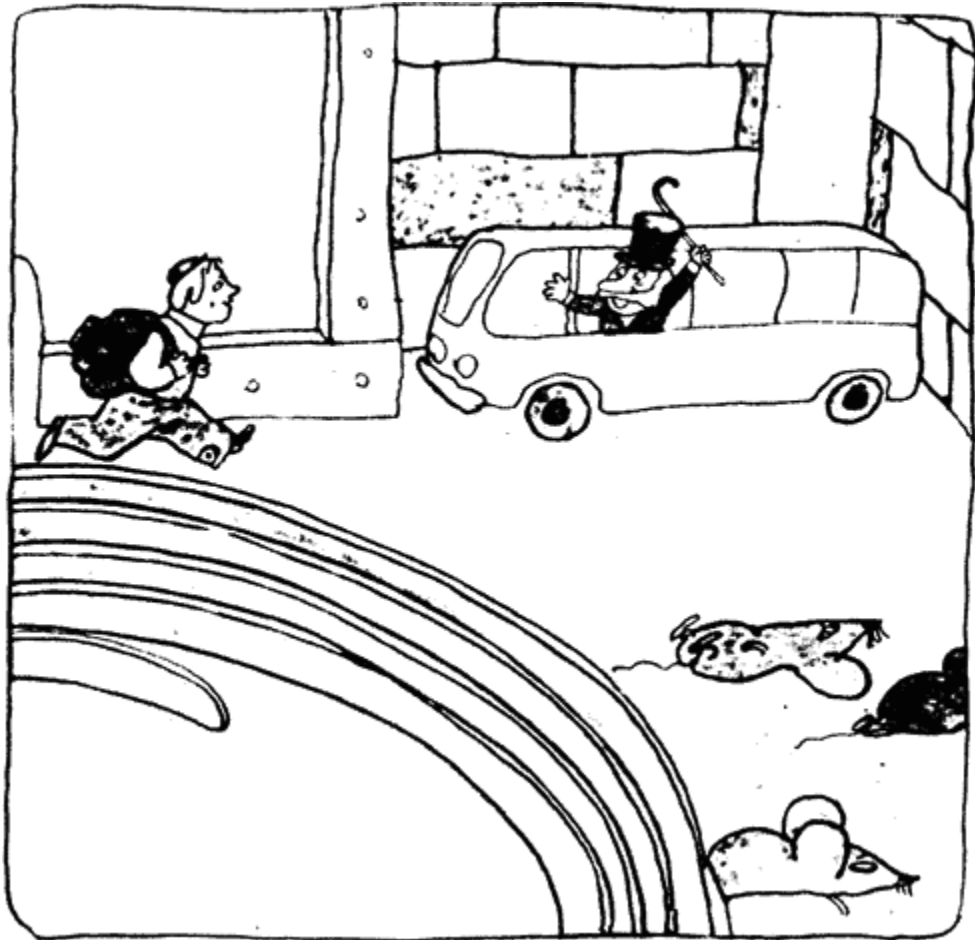
— Напред! — изкомандува Хладилин.

Той спусна през люка парче кабел и майсторите се запускаха надолу като пожарникари при пожар.

Централният площад на мишия град беше празен. Нито една жива душа.

Само Иван Иванович крещеше нещо радостно от автобуса. Майсторите го пуснаха, прегърнаха се, а после с голям труд навиха немската пружина.

— Е, как е местната публика? Лош народ, а? — осведоми се Хладилин.

— Не. Глупави са, но иначе не са лоши. Хранеха ме, поздравяваха ме. Ако не беше кралят им, с тях човек може да се разбере. А вие защо сте с раници?

Разказаха му всичко, което се бе случило горе.

— Значи си отиваме?

— Да. И то колкото може по-бързо, докато местните мислители не са се опомнили.

— А къде е Машка?

Хладилин се плесна по челото:

— Забравихме я! Аз ей сега...

Той се закатери нагоре по кабела. Обрато през люка. Останалите го чакаха долу.

— Машка я няма! — показа се след известно време Хладилин. — Всичко претърсих. Изчезнала е!

— Без Машка няма да тръгна — заинати се Буре. — Ако щете ме обесете!

— Иван Иванович — каза Прахосмукачев, — трябва да тръгваме. Горے ни търси момиченцето, а тук — мишките. Ще загинем.

— А пък аз без Машка съм загинал... — Буре беше толкова разстроен, че едва не плачеше.

— Ей — викна Хладилин на радиомайстора, — какво ще правим?

— Нищо — отвърна Новините на Деня. — Трябваше по-рано да мислите. А сега той е прав. Не може да се върне в града без кукувицата.

— Тогава качвайте се горе. Ще решаваме.

Един след друг гаранционните човечета се качиха в хладилника. Мишлето Вася ги последва.

— Би трябвало да се скрием някъде — каза Хладилин. — Да не ни намери момиченцето. И да изчакаме.

— А къде ще се скриеш от нея? — рече Новините на Деня. — Толкова е упорита. Остава само на полилея да се качим!

— Защо не? — замисли се Хладилин. — Това е идея. Може и на полилея.

— А как? — попита Прахосмукачев.

— Така! — отговори Хладилин. — Вакуумчетата за какво са ни?

Той изтърси от раницата си гумените вакуумчета.

— Ще се качваме един по един. Който се качи, ще ги хвърли на следващия.

— А стопаните? — попита Буре. — Ако ни забележат? Гледайте, вече е съвсем светло.

— Няма да ни забележат — възрази Хладилин. — Сутрешният сън е най-здрав. Пръв ще се качи Прахосмукачев. След това Буре. А после ние с радиомайстора. А за тебе, Вася — обърна се той към бялото мишле, — има важно поръчение. Ти познаваш обстановката тук. Разузнай къде е изчезнала Машка. Машка — това е кукувичката от часовника.

— А какво ще правим с пленниците? — попита Прахосмукачев за Андреевците Андреевичи.

— Нищо. Ще им дадем достатъчно салам и нека си вървят. Имате ли нещо против? — попита той мишлетата.

— Ние да не сме болни? — отвърнаха Андреевците Андреевичи.
— Или сме мръднали нещо? Ние също ще ви търсим Машка. Защото ни харесахте.

Прахосмукачев, местейки вакуумчетата, като гушер се закатери по стената, а после запълзя по тавана.

Стигна до полилея, седна на края, откачи вакуумчетата и ги хвърли долу.

След него се закатери Буре, след това Новините на Деня.

Последен на полилея се качи хладилният майстор.

— Всичко е наред! — каза Хладилин.

— Сега вече — обади се радиомайсторът — влязохме в капана!

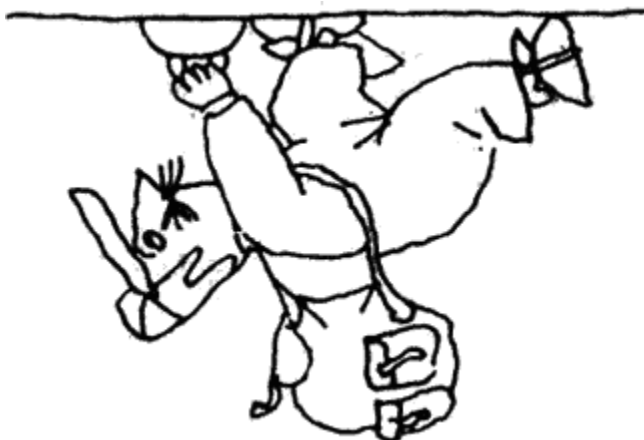
— От къде на къде?!

— Оттам нататък! Как ще слезем?! Не можем да хвърляме вакуумчетата нагоре, нали?

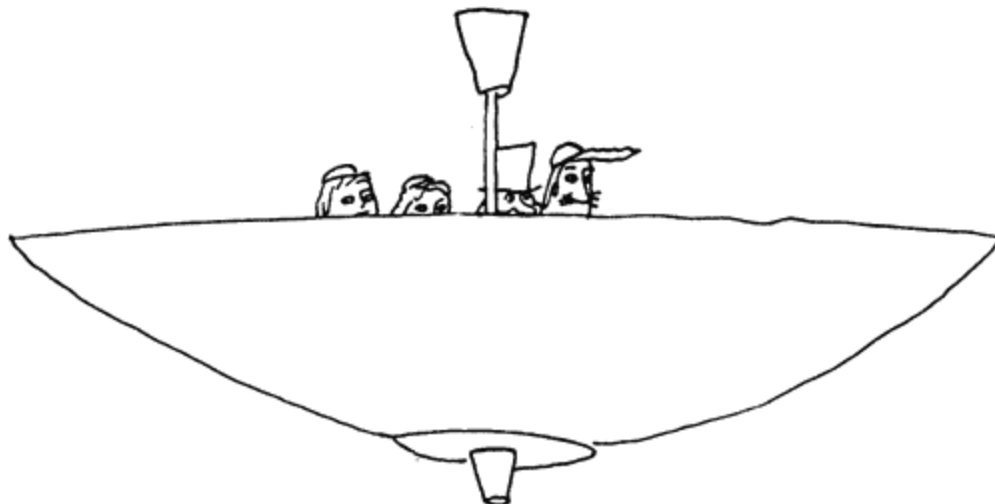
Майсторите като по команда се хванаха за главите.

— Ами сега?!

Ситуацията беше повече от неприятна.

СЕДЕМНАДЕСЕТА ГЛАВА НА ПОЛИЛЕЯ

На сутринта Татяна внимателно изследва всички тебеширени пътечки.

— Мамо, мамо! Ела тук. Има човечета! Има човечета! Ето, моля, оставили са следи!

— Как така следи? — попита Хладилин радиомайстора. — Ти да не си слизал от коня?

— Не, не съм слизал. Просто моето мишле беше по-ниско. И аз сигурно съм закачил с крака пътечката.

— Виждам миши лапички — с тревога каза мама. — А колкото до следи от човечета, съмнявам се.

— А пък аз не се съмнявам! — викаше момиченцето.

— Всичко това са глупости! — каза мама. — Тридесет години живея на този свят и нищо подобно не съм чувала. Но май наистина ще ти подаря котенце.

— И котенце е добре! И човечета е добре! — танцуваше момиченцето. — Сега вече непременно ще ги намеря. Те се крият някъде около хладилника.

— Първо закуси — каза мама. — И си помисли: има ли смисъл да ги ловиш, щом се крият от тебе?

Момиченцето веднага се умърлуши.

— Знаеш ли, мамче, май че няма смисъл. Просто ми се иска да ги видя как живеят там. И аз не мога да разбера откъде се взе у мене това ловителство. Ще ги погледам и ще ги пусна.

Все пак лошата половина Яна невинаги надделяваше. Юшечка също имаше право на глас.

Гаранционните седяха на полилея и си блъскаха главите: как да слязат долу, как да се измъкнат от капана?

А в къщата с пълна пара вървеше подготовката за рождения ден. Купуваха се продукти, миеше се пода и момиченцето Таня все подканяше майка си:

— Мамо, мамо, непременно отмести хладилника. Виждаш ли колко прах има зад него.

— Измислих! — изведнъж каза Хладилин, седейки на края на полилея. — Има изход. Ще направим парашути.

— Как ще ги направим? — възрази Новините на Деня. — Нямаме даже плат.

— Не ни трябва никакъв плат. Ще ги направим от нитроемайллак. Виждате ли тези големи крушки?

— Виждаме ги.

— Ще покрием върховете им с нитроемайллак от пулверизатора. Боята ще изсъхне и ще се образува ципа. И тогава, моля, сваляш я и получаваш парашутен купол!

— Но нали ще залепне за стъклото? — каза Новините на Деня. — И по никакъв начин няма да може да се свали.

— Нищо подобно — възрази Хладилин. — Гледайте колко прах има по крушките. Боята дори няма да стигне до стъклото... Хайде на работа!

Той извади флакончето с пулверизатора и щом стопаните излязоха някъде, внимателно започна да покрива върха на крушките с боя. Слой след слой. Нитроемайллакът много бързо изсъхваше и направо пред очите на човечетата се получаваха бели парашутни куполи. Оставаше им само да ги свалят като кожичката на гъба масловка.

— Ура! — извика Прахосмукачев. — Спасени сме! — Защото да направят възета от резервното кълбо проводник, беше просто като фасул.

Рожденият ден на Таня мина чудесно. Гостите пяха, танцуваха и изобщо, всякак се веселиха. И какво ли не подариха на момиченцето. И кукла, и боички, и камионче, и нова немска перална машина играчка.

— Интересно, дали в нея има гаранционен? — попита Прахосмукачев. — Да можехме да си поговорим.

— Разбира се, трябва да има — каза Буре.

— Не ми се вярва да има някой — каза Новините на Деня. — Децата много често разглобяват играчките до винтче. Опасно е да бъдеш там.

— Мамо — попита Таня, — а ти защо нищо не ми подари?

— Ще имаш подарък — каза мама. — Котката на една моя колежка роди котенца. Но още са мънички. Като се приберем в града, те вече ще са пораснали и ще си вземем едно. А сега твоят подарък още не може да ходи.

— О-о, мамче, колко е хубаво! — заподскача Таня. — Каква прекрасна майка си имам! Най-подаръчната! Най-умната!

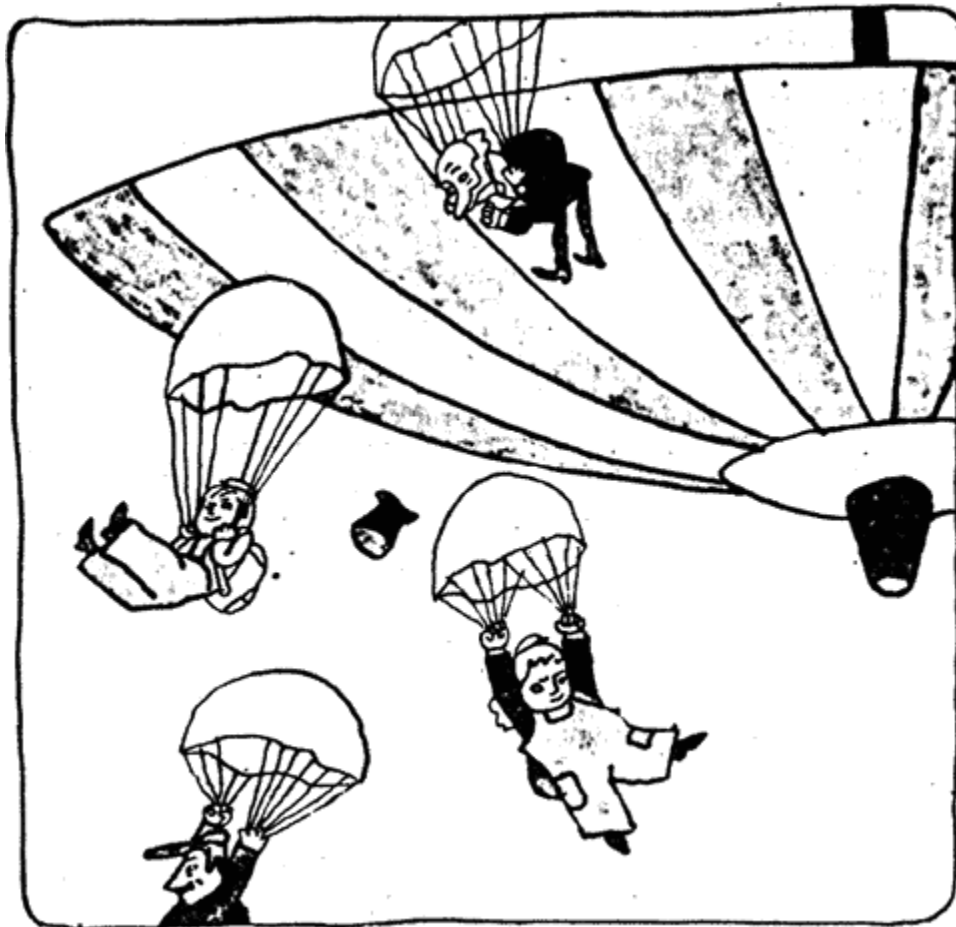
Най-после дойде вечерта. А с нея и тишината. А после настъпи лунна нощ. И всички в къщата дълбоко заспаха.

Гаранционните със закачени парашути чакаха на края на полилея.

Дочу се тропане на нокти и в средата на стаята се измъкна бялото мишле Вася.

— Ей, гаранционни, слизайте, зная къде е вашата Машка!

Човечетата като по команда скочиха долу.

Навън беше топло и необичайно. Светеше ококорената луна.

По канавката край пътя човечетата се измъкваха към края на селото.

Там, в последната къща, според сведенията на мишлето Вася, прекарвала цялото си свободно време лекомислената кукувица Машка. Защото в тази къща също имало старинен часовник. В часовника също живеела кукувица. Наричали я, по-точно наричали го Петка.

Гаранционните се промъкваха през гъстата трева, стараеха се да не се показват по откритите места.

— За първи път вървя така — каза Иван Иванович.

— Пък аз колко пъти! — каза Новините на Деня. — Хеликоптерите не могат да летят надалече, та се налага да се прибираме в завода пеша и на автостоп.

Той вървеше отпред, проправяше път и се оглеждаше дали няма някаква опасност — котка или пък бухал. Пред себе си държеше двете

жички на кондензатора, а самият кондензатор беше в раницата. Шествието завършваше Хладилин с пулверизатора в ръце.

Не се мяркаше нито котка, нито ястреб. И изобщо нямаше особени приключения. Само един закъснял нощен и глупав пуяк се опита да ги клъвне. Но радиомайсторът приближи до него жичките и шестте килограма пуешко ужасени се понесоха в неизвестна посока.

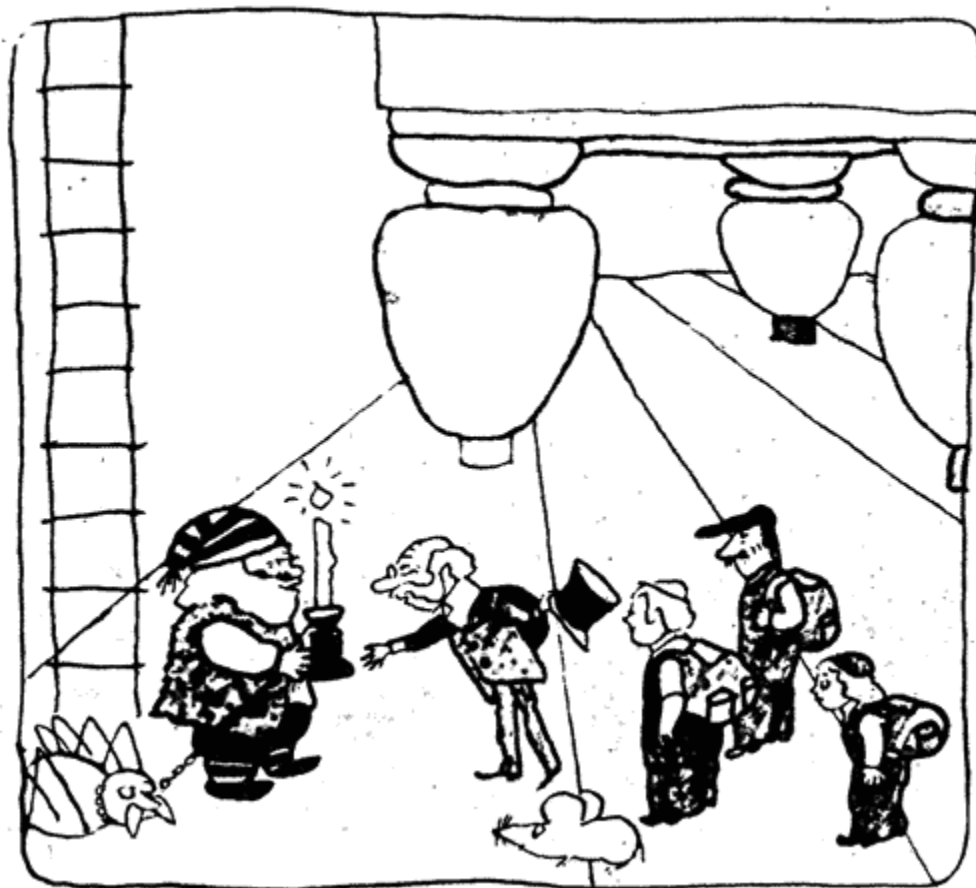
Ето я и последната къща. Вратата е затворена, а прозорците са заковани. Но мишлето знаеше всички входове и изходи. То повдигна дъската под вратата и човечетата се вмъкнаха вътре.

— По-рано живеехме тук — каза Вася. — Докато стопаните не се преместиха в града.

В къщата беше чисто и празно. В голямата стая висеше старинен часовник.

Човечетата се развикаха и разшумяха и отгоре се спусна въжена стълба.

Стопанинът си беше в къщи. Плещест белобрад старец. Посрещна гостите на долната площадка, като придържаше за синджир огромен паяк. В ръката си държеше запалена свещ.

— Тихо, Бац-Бац! Марш на място! На кого говоря!

Паякът с недоволно ръмжене се прибра в колибата си — един тъмен ъгъл на часовника, покрит с паяжина.

— Сергей Сергеевич Мозер — представи се стопанинът и дълбоко се поклони.

Той бързо сложи самовара и започна да черпи пришълците. Но категорично отказа да даде Машка.

— Това е като с гълъбите — каза той. — Аз я примамих. Беше ваша, стана наша. Друг път си отваряйте очите. А пък сега аз си имам двойка.

Старецът излезе интересен. Беше свикнал със самотата и тя не му тежеше, както не тежи на старите лесничей и пчелари. И изобщо, живееше по-скоро като селянин, отколкото като майстор. Даже пчели си имаше. По-точно, оси.

Буре вече съвсем се беше отчаял, но Прахосмукачев намери изход.

— А може ли да я разменим? — попита той стареца.

Дядото недоверчиво го погледна:

— А срещу какво?

— Срещу това — и той извади от раницата си пружината. Очите на Мозер светнаха. Пчелите са си пчели, природата си е природа, но все пак той си беше майстор. И то не какъв да е, ако се съди по това колко години работеше часовникът му и как изглеждаше.

— Виж ти, дяволи хитри! — каза той. — Добре, взимайте си вашата глуповичка!

Той излезе от стаята и донесе опулената Машка. Кукувицата видя Буре, запляска с крила и радостно кацна на рамото му.

— Край — каза Хладилин. — Хайде да се сбогуваме.

Мозер ги изпрати до стълбата. Задържа Бац-Бац и им пожела добър път. Вече се развиделяваше.

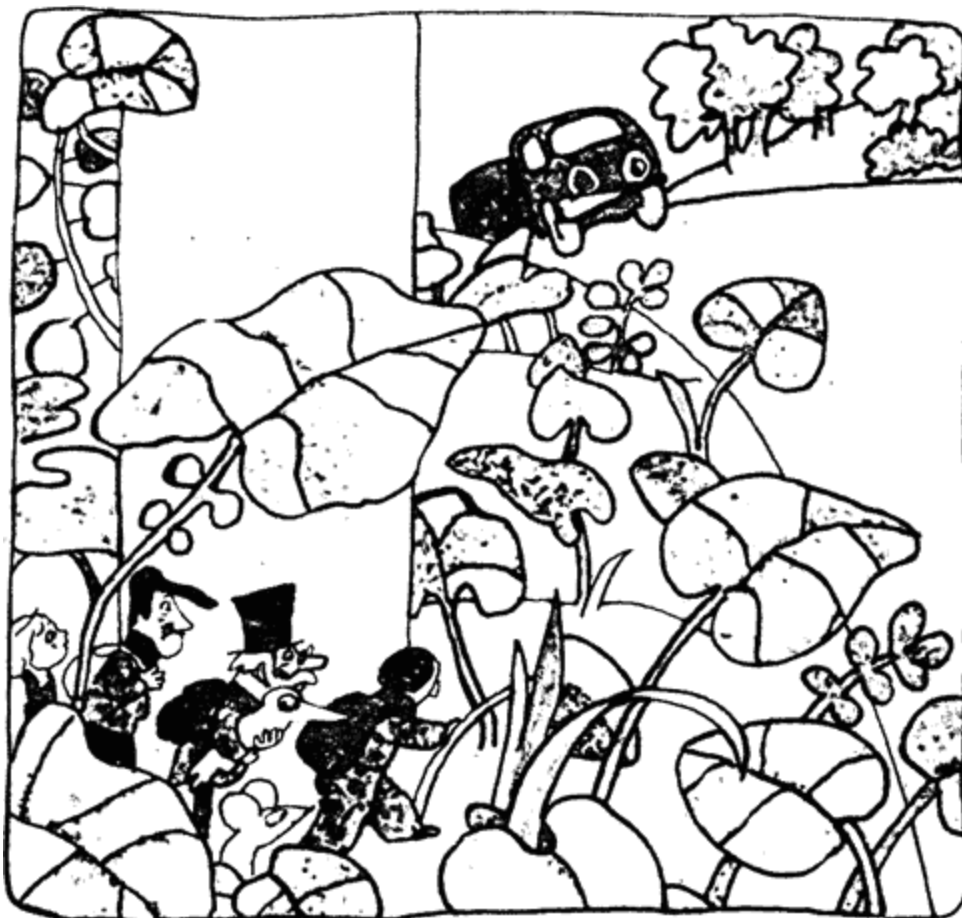
— Е, а по-нататък? — попита Буре, когато излязоха от къщата.

— Много просто — отговори Хладилин. — Тръгваме към най-близкото шосе. Там на километричния камък правим знак. Поставяме отгоре цвете и чакаме.

— Какво чакаме?

— Ще видите.

И ето, вече цял час стоят до километричния камък. Върху камъка има цвете. А те чакат.

Бу-у-у-у! — разнесе се в далечината бучене на мотор. Показа се новичък, като от витрина, камион.

— Пригответе се! — нареди Хладилин.

И наистина, изведнъж камионът започна да пухти, да киха, да се тресе и рязко да намалява скорост. До километричния камък спря.

От кабината излезе млад недоумяващ шофьор, отвори капака и зачовърка нещо в мотора.

— Какво му стана? — говореше си той, почесвайки се по врата. — Вървя, вървя и изведнъж... Съвсем нов мотор. Още не му е изтекла гаранцията.

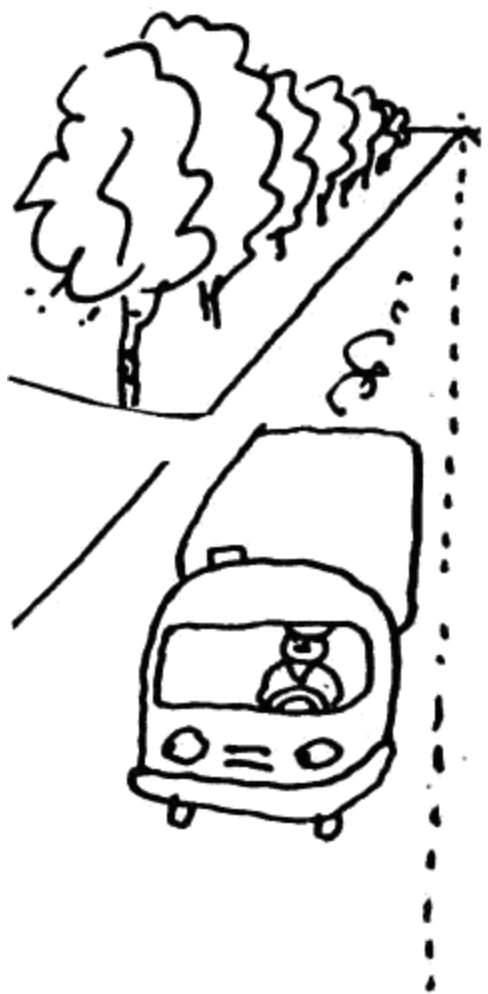
Тогавата от мотора на камиона до предното колело падна въжена стълба. Човечетата взеха раниците си и скочиха вътре. И заедно с тях, разбира се, Вася.

— По-бързо, по-бързо! — подканяше ги малко човече в черен комбинезон. То стоеше горе.

Пътниците се озоваха в доста уютна, макар и малко изцапана с масло стая-работилница. И щом влязоха, стопанинът веднага изчезна. След две минути моторът отново запя песента си и тръгнаха.

ОСЕМНАДЕСЕТА ГЛАВА ЗАЩО НИЕ, ГАРАНЦИОННИТЕ ЧОВЕЧЕТА, СИ ЖИВЕЕМ ДОБРЕ

— Нищо не разбирам — каза Буре на собственика на стаята, когато той се върна. — Вие специално за нас ли бяхте тръгнали?

— Какво има за разбиране? — отговори автомайсторът. — Видях знака и толкова. И спрях колата.

— Но как?

— Много просто. Спрях подаването на бензин. А после отново го пуснах. Всичко си върви по пътя. Да не ми е първица!

— А шофьорът?

— Той помисли, че е попаднала песъчинка. Всичко се случва!

— Аз ви познавам — каза Прахосмукачев. — Вие сте Карданов. Возихте ни до вилата.

— Нищо подобно. Аз съм Ресоров. А Карданов го познавам. Работим в един парк. По-добре кажете кой докъде е.

Човечетата си казаха адресите.

— Всичко си върви по пътя — каза Ресоров. — Хладилниците под наем са на нашата улица. Радио заводът е наблизко. Карданов пътува до там. Пък и работилницата за ремонт на прахосмукачки ни е на път. А вие докъде сте? — обърна се той към Буре.

— Ще дойдете ли с мене? — попита Буре мишлето.

— И още как!

— Тогава ние сме за улицата на водопроводчика Петров.

— Добре — съгласи се Ресоров. — Само че ще се наложи да се повозите с мене. Може би седмица. Може би две. В този край рядко пътуваме. Там няма заводи.

— А как ще се промъкнете в къщи? — попита Хладилин.

— Ще се промъкнат — рече Новините на Деня. — През балкона. Или през тавана. Или през вентилацията. Или по антената. А най-добре ще бъде да им дадеш вакуумчетата си.

— Ама разбира се — съгласи се Хладилин. — Вземи, Иван Иванович.

— Тогава — каза Буре, — хайде да се сбогуваме за всеки случай. Много свикнах с вас. Сприятелихме се за това време. А сега просто ще осиротея.

— Нищо — успокои го Прахосмукачев. — Може би у вас ще се появи някой нов. Например в перална машина.

— Може да се появи, може и да не се появи — възрази Буре. — И освен това, докато свикна с него, докато се сприятелим както с вас, ще дойде време да си отива.

— Не си прав, Иван Иванович — каза Хладилин. — Защо ние, гаранционните човечета, си живеем добре? Защото не свикваме един с друг, а веднага се разбираме. Ние с всеки майстор се отнасяме така,

сякаш сме го познавали цял живот. И то сме го познавали като добър човек. Така ли е, Ресоров?

— Ами да! Всичко си върви по пътя.

— Ресоров, искаш ли да ти подаря сгъваемо ножче? Или новичко фенерче?

— Нож не ми трябва — отговори майсторът. — Но от фенерчето не бих се отказал. Подари ми, щом не ти се свиди.

А моторът бръмчеше ли, бръмчеше. А пътят тичаше ли, тичаше под колелата. Хладилин дръпна Буре настрани и му каза:

— Ти, Иван Иванович, можеш да свършиш добра работа. Досега мишките не се разбираха с хората. А пък може да се направи така, че да се помирят. С какво мишките са по-лоши от кучетата например? Или от пчелите?

— Разбрах — каза Иван Иванович. — Ще се постарая.

А пътят все тичаше и тичаше назад. И ставаше все по-къс и по-къс. Всичко си върви по пътя!

ЕПИЛОГ

Момиченцето Таня прерови всичко във вилата. Но не намери човечетата. И ѝ стана тъжно, много тъжно. И малко я досрамя.

— Мамо — каза тя, — аз вече няма да търся човечетата. Нали щом се крият от мене, те си знаят защо? Нека си живеят както им се иска. Даже ако ги няма. Ако са ми се присънили.

И изведнъж видя крайчето на едно бяло листче, което се подаваше изпод хладилника. Момиченцето го взе и прочете:

„Никакви човечета няма. Всичко това ти се е присънило. Но недей да искаш от майка си коте.

И. И. Буре.“

И Иван Иванович отново си заживя в часовника. Той, Машка и мишлето Вася. Прекрасно си живееха. Просто много добре. Само че Машка пак се прояви. Започна да снася яйца. И не взе да си свие гнездо, ами така, представяте ли си, започна да излита от къщи и да ги разнася по чуждите часовници. Какво да се прави — нали си е кукувица, а не кокошка. Та така в различни часовници в различни апартаменти започнаха да се излюпват пиленца.

Ето защо в съвременните жилища сред съвременните мебели се появиха толкова много обикновени селски часовници с кукувички. И вие ли сте го забелязали?

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.